

SLOVENE

Političen list za slovenski narod

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 22.40
za pol leta " " 11.20
za četrt leta " " 5.60
za en mesec " " 1.90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 168.

Inserati:

Enostop. petstvar (72 mm):
za enkrat 15 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol. 6. uri popoldne.

Današnja številka obsega 6 strani.

Širite, naročajte „Slovenca“!

Ameriško-japonski spor.

Plemenski boj. — Prepoved izseljevanja. — Ureditev tega vprašanja.

Kakor znano križari ameriško vojno brodovje po Tihem oceanu pod poveljništvom admirala Evansa. Severnoameriške združene države hočejo Japonski pokazati, da se je ne boje in da so pripravljene na boj, ako ga Japonci hočejo izzvati.

Kaj je vzrok ameriško-japonskemu sporu? V prvi vrsti izseljeniško vprašanje. Američani se boje, da rmeno plemo poplavi zahodno kalifornijsko obal in izpodrine belokožce. Japonski kuli škoduje tudi organiziranemu delavcu, ker je zadovoljen, ako dobi le toliko soldov, da lahko trikrat na dan opleta na vodi kuhani riž. Vrh tega pa se Japonski cediijo slane po Filipinah, kajti ljudstvo se je na domačem otočju toliko razmnožilo, da mu bo zmanjkalo dela in kruha, ako se ne razširi po vsem tihomorskem otočju. Temu natornemu procesu pa so napoti severnoameriške države, ki gospodarijo na Filipinah. Amerika smatra prepoved, oziroma omejitve japonskega vseljevanja za eksistenčno vprašanje, za Japonsko pa je vprašanje časti, da to prepreči. Zato spor.

Zdaj trdijo, da se zadeva izkuša poravnati na ta način, da bi Japonska sama omejevala izseljevanje v Ameriko, slednja pa bi Japoncem na Filipinah podelila trgovinsko svobodo. Časopisje se s tem problemom jako razburjeno bavi in v resnici ta rešitev ni nič drugega kot pusta senzacija. Še nedavno je ameriški poljedelski tajnik Wilson povdarjal, da so Filipine najdragocenejša pridobitev za severno Ameriko, ker s kavo, gumijem in dišavami lahko oskrbijo cel kontinent. Kdo bo tedaj tako brezmiseln, da bo ondi Japoncem prepuštil svobodo trgovanja v škodo Ameriki? Saj Filipinci itak niso zanesljivi. Medtem pa Kalifornci prenapenjaajo strune.

Proti rmenemu plemenu oznanjajo boj na nož. Poslanec Hayes je v reprezentacijski zbornici v Washingtonu predložil bill — postav — po kateri naj bo vsakemu Mongolcu — Japoncem, Kitajcem in Hindujem — prepovedano stopiti na ameriška tla. Seveda je ta predlog Japonsko zelo razdražil, obenem pa tudi vznejevoljil ameriški državni urad. Kajti gibanje proti Japoncem je v Kaliforniji prekoračilo mejo.

Stvar je namreč sledeča: Odkar se izvršuje protijaponski paragraf nove vseljeniške postave od februarja 1907, se je vseljevanje Japoncev tako zelo znižalo, da je razburjenost Kaliforncev težko razumljiva. Za celo stvarjo tiči pravo plemensko sovraštvo, to je neizpodbitno izpoznanje razsodne javnosti. Kakor so svojčas divjale verske vojske, kakor zdaj Rusijo izpodjeda socialna revolucija, tako stoji zadnja doba v Ameriki v znamenju fanatičnega plemenskega boja. Kar ni bele kože, naj pogine, je v Kaliforniji geslo. Indijance so že tako decimirali, da jih je ostalo kolajaj še 150.000, črncev je pa preveč (9in pol milijona), da bi jih mogli vse polinčati, zato so se vrgli na Mongolce. Kajti japonska nevarnost je nekoliko pretirana.

Pri tej priliki je v reprezentacijski zbornici v Washingtonu prišlo vseljeniško vprašanje sploh na vrsto. V zveznem senatu je Latimer iz južne Karoline predlagal, naj se sprejme postava, ki določuje, da mora vsak vseljenec prinesiti s seboj pravno izpričevalo domače oblasti, da mora znati pisati in brati in da skupno število vseljenecv iz vsake izvenameriške države na leto ne sme iznašati več kot 50.000. Ta načrt ne bo sprejet, ker Američani vseljenike ravnostjalo zelo rabijo. Zgraditi se ima namreč velikanski kanal iz Bostona do Key Westa v Floridi, ki bo prerezal ves vzhod dežele. Američani takih del ne prevzemajo, ampak rabijo za to italijanske in slovanske delavce.

Vseljeniško vprašanje pa se bo uredilo, čeprav ne v smislu Latimerjevega predloga. Kar se vseljenikov tiče, je o njihovem številu leta 1907. poročal trgovinski tajnik Praus kongresu sledeče številke:

V Ameriko se je vselilo leta 1907. 1.285.349 oseb, torej 185.614 več kot leta 1906. in 258.850 več kot leta 1905. Zavr-

nilo se je pa 13.064 oseb. 30 odstotkov je bilo analfabetov. Prinesli so s seboj 25 in pol milijona dolarjev.

Najnovejša poročila.

VOLIVNI OKLIC ČESKE SOCIALNE DEMOKRACIJE.

Praga, 2. januarja 1908. Ob deželno-zborskih volitvah na Češkem sta izdala izvrševalna odbora češke in nemške soc. demokracije oklic, ki pravi, da so fevdalci, ki so imeli dozdej glavno besedo v dež. zboru, največji nasprotniki obeh narodov. Fevdalno gospodarstvo se zlomi, ko se uvede tudi za deželne zore splošna, enaka in direktna vol. pravica. Dokler so zastopani fevdalci v deželnem zboru, ni govora o sporazumljenju obeh narodov in ne o uspešnem delu v češkem deželnem zboru. Narodni mir je mogoč, ko bodo zastopani v dež. zboru delav. stanovi. Oklic konča s pozivom na boj za politično enakopravnost, za socialne preosnove in za narodni mir.

VELIKA DELAVSKA STAVKA V BLUDENCU.

Bludenc, 2. januarja 1908. Dne 31. m. so pričeli stavkati delavci tvrdke Gelzner, Mutter & Comp. Stavkujoči delavci so korakali pred Klarenbrunnovo predilnico, kjer so se priklopili stavki Klarenbrunnerjevi delavci. Tudi delavci tvornice Lünnersee so se pridružili stavki, tako da stavka zdaj 1500 delavcev, ki zahtevajo 10urni delavnik.

USTANOVITEV UTOPISTIČNE NASELBINE.

New York, 2. januarja 1908. Koncem januarja 1908 se poda 500 oseb različnih narodov na neki otok Tihega oceana, kjer hočejo ustanoviti pod vodstvom ameriškega časnikarja in sociologa Praterja novo družbo. Prater je objavil oklic, ki zahteva, da mora imeti vsak, ki pristopi družbi, 1500 frankov. Na otoku uvedejo republiko s predsednikom, ki bo izvoljen za eno leto. Nova republika bo imela tudi ministrstvo brez vojnega ministra. Vsak naselnik se obveže, da bo delal šest ur na dan. Vsak državljani bo imel pravico do enomesečnega dopusta vsako leto. Med ustanovitelji nove države so Američani,

Norvežani, Irce, Rusi in Finci, ki imajo različne poklice.

TOLSTOJ PONESREČIL.

Peterburg, 2. januarja 1908. Grof Lev Tolstoj je, ko je jezdil na svoj vsakdanji izprehod, padel s konja. Tolstoj si je zvil levo roko. Posledic nesreče ne bo imela.

PRETEP V CERKVI.

Zagreb, 2. januarja 1908. V Podsedu so se pričeli prepirati v cerkvi med mašo radi nekega sedeža. Prepir je bil tako hud, da so se stepli, razbili stole in jih vrgli na cesto. Med tepežem je potegnil neki vojak svoj baionet in je divje suval okoli sebe. Po daljšem času šele je napravila policija mir. Cerkev so zaprli in jo morajo na novo blagosloviti. Proti pretepačem so uvedli preiskavo.

RODBINA, KI SPI.

London, 2. januarja 1908. V Fishodu pri Bristolu so dobili v neki hiši tri osebe, ki so spale malodane celo življenje. Stara gospodinja leži že 40 let nepretrgoma v postelji. Njena sinova se menjata v spanju. En brat spi več mesecev, drugi pa medtem skrbi za mater in za spečega brata. Brata se v spanju menjata. Vse tri osebe so popolnoma zdrave. Mati je stara 90, starejši brat pa 60 let. O rodbinskih spalnih razmer niso niti sosede vedeli do zadnjega časa ničesar. Zdravniki sodijo, da se ne gre za sparno bolezen, marveč za zaspanost.

PERUTNINARSKA ZADRUGA.

Danes se je vršil v mali dvorani »Uniona« ustanovni in občni zbor »Perutninar-ske zadruge«. Zborovanje je otvoril dr. Pegan, ki je povdarjal, da sta dali inicijativo k ustanovitvi te zadruge »Zadružna« in »Mlekarska zveza«. Gospod Legvart je govoril o pomenu umnega perutninarstva. Doseglo se bo kaj, samo z združništvom in sistematičnim delom. Ustanoviti se morajo perutninarske postaje. Perutninarska zadruga ima nalogo nabirati in prodajati jajca, izboljševati plemene itd. Opravljala bi svojo nalogo s pomočjo »Mlekarske zveze«. V Ljubljani se osnuje osrednja zadruga, po deželi naj se pa osnujejo podružnice. Govorili so še gospodje nadučitelj Žebre, stotnik Kump, vodja šole na

LISTEK.

Dijamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M.

I. Poglavje.

Pri Sir Henry Curtisonu.

Čudna stvar je, da moram v svoji starosti — petinpetdeset let zadnjega roistnega dne — poprijeti za pero, da poskusim in napišem povest. Radoveden sem, kakšna povest bo to, kadar jo končam, ako sploh kedaj pridem do konca! Marsikaj sem storil in delal v svojem življenju, ki se zdi meni precej dolgo, morebiti radi tega, ker sem tako mlad začel skrbeti sam zase. V letih, ko drugi dečki navadno še v šolo hodijo, sem si jaz že služil svoj kruh kot trgovec v stari Koloniji. Kupčeval sem, hodil na lov, bojeval se ali delal v rudokopih od nekda! In vendar je samo šele osem mesecev tega, odkar sem si pridobil nekoliko premoženja. Velika svota je, ki sem si jo pridobil — sam še ne vem, kako velika — vendar mislim, da zaradi nje ne bi rad še enkrat preživel vsega onega, kar sem preživel poslednjih petnajst ali šestnajst mesecev; nikdar ne, in tudi ako bi vedel, da se vrnem iz vsega tega živ, jaz in moj denar. Boječ človek sem,

ne ljubim nasilstva in sem precej sit pusto-lovstva. Čudim se, da sem začel pisati to knjigo, ko se sicer ne pečam s takimi stvarmi. Jaz nisem književnik, akoravno zelo rad prebiram sv. pismo stare zaveze in Ingoldsby Legende. Naj poskusim in navedem vzroke, iz katerih to pišem, samo da vidimo, ako jih imam kaj.

Prvi vzrok: Ker sta me naprosila v to Sir Henry Curtis in kapitan John Good.

Drugi vzrok: Ker ležim tukaj v Durbanu in imam bolečine in druge sitnosti v svoji levi nogi. Odkar me je bil prijel oni preklancan lev, sem jim bil vedno podvržen in ker se je ravno sedaj obrnilo na slabše, sem ohromel bolj kakor kedaj. V levjih zobeh se mora nahajati nekaj strup; kajti kako je sicer mogoče, da se že zaceljene rane zopet odpro, in sicer navadno, dobro pomni, v tistem letnem času, kakor jih je človek dobil? Hudo je, ako je človek ustrelil petinšestdeset levov, kakor sem jih jaz tekom svojega življenja, in mu mora potem šestinšestdeseti zmečkati nogo, kakor merico tobaka. To je nekaj nenavadnega in ako denemo vse druge ozire na stran, moram reči, da sem reden človek in ne ljubim kaj tacega. Toliko mimogrede.

Tretji vzrok: Ker želim, da bi imel moj sin Harry, ki študira tam v Londonu za zdravnika, nekaj, kar mu bo v zabavo in kratek čas za kak teden dni. Delo v

bolnici včasih preseda in nekoliko dolgočasno postaja, kajti človek se mora tudi naveličati rezati mrtva trupla, in ker ta povest ne bo dolgočasna (naj bo sicer kar koli hoče), prinese morda nekoliko življenja v njegove razmere, za eden ali dva dni, ko jo bode čital.

Četrty in poslednji vzrok: Ker nameravam povedati najboljšo čudno povest, kar jih vem. Morda se bodo zdele te besede nekoliko nenavadne, posebno ker se v povesti ne nahaja nobena ženska — ako se izvzame Foulata. Vendar stoj! Še ena je in sicer Gagool, ako je to bila sploh ženska in ne kak zloben duh. Ker pa je bila že najmanj sto let stara in torej ne za možitev, je ne morem vpoštevati. Na vsak način lahko rečem, da v celi povesti ni niti ene ženske osebe. No, mislim, da je najbolje, ako pridemo do jarma. Tesen prostor to in jaz se počutim, kakor da bi tičal v njem notri do gležnjev. Toda »sutjes, sutjes«, kakor jim pravijo Buri (povedati moram, da ne vem, kako to besedo izgovarjajo) so bolj mehki. Tudi močni voli navsezadnje pridejo z glavo skozi, seveda suhi ne. Nikdar ne morete ničesar doseči z mršavimi voli. Sedaj pa začnimo.

Jaz, Allan Quatermain iz Durbanu v Natalu, gentleman,*) prisegam in izjavljam — na ta način sem začel svojo izjavo pred

*) Plemenit človek.

sodnim uradnikom glede žalostne smrti ubogega Khiva in Ventvögelna; vendar nekoliko se mi zdi, da to ni pravi način započeti knjigo. In vrhu tega, ali sem gentleman? Kaj pa je gentleman? Ne vem prav dobro, in vendar sem imel opravila s črnci — ne, izbrisati hočem to besedo črnci, ker mi ne ugaja. Poznal sem domačine one dežele, ki so gentlemani, in tudi ti, Harry, porečeš tako, predno prebereš to povest; in jaz sem poznal tudi podle belokožce, ki so imeli denarja na kupe in so ravnokar prišli od doma, ki pa niso gentlemani. Na vsak način, jaz sem bil rojen kot gentleman, akoravno nisem bil celo svoje življenje ničesar drugega kakor ubog potovalen trgovec in lovec. Ako sem gentleman ostal, ne vem, vendar vsakdo to lahko presodi iz pričujočih vrstic. Bog vé, da sem se vedno trudil za to. Usmrtil sem v svojem življenju mnogo ljudi, vendar nisem nikdar pobijal ljudi lahkomišeln ali omadeževal svojih rok z nedolžno krvjo, razven v samoobrambi. Vsegamogočni nam je dal naše življenje in mislim, da nam je tudi dovolil braniti je; vsaj jaz sem vedno ravnal po teh mislih in upam, da se mi ne bode štel v greh, kadar bo bila moja poslednja ura. Vendar svet je okrut in brezbožen, in četudi sem jaz boječ človek, moram priznati, da sem bil zapleten v precejšno klanje. Ne morem povedati, koliko sem imel pravice, vendar

Grimu g. Rohrman, živinodržavnik gospod Ribnikar, profesor g. Pengov. Potovalni učitelj gospod Vlado Pušenjak je prečital bistvene točke pravil, ki so se z malimi izjemami sprejele neizpremenjene. Občni zbor je posetil dež. odbornik grof Barbo in predsednik trgovske zbornice g. Lenarčič. — Na predlog gospoda dr. Pegana je bil izvoljen predsednikom kanonik veleč. g. Andrej Kalan, v odbor pa gg.: vodja V. Rohrman, grof Barbo, g. Juvančič iz Medvoda, potovalni učitelj g. Gombač, župnik g. Trpin iz Mošenj, župnik g. Lenassi iz Smihela na Dolenjskem, g. Legvart, g. J. Traven iz Viča, sodni svetnik g. Muley, nadučitelj gospod Žebre. V nadzorstvo pa so bili izvoljeni: gospod Lenarčič, predsednik trgovske in obrtne zbornice, gosp. Škrl, g. župnik Oblak, g. kaplan Mrkun, g. Henrik Franzl, g. Počivavnik. — Vpisnina v zadrugo znaša 1 K, delež pa je 2 K.

Dnevne novice.

+ »Narod« razkrinkal Hribarja. »Slovenski Narod« je završil svoj 40. letnik. Na Silvestrovo je »Slovenski Narod« priobčil tem povodom notico: »Častitka ob 40-letnici našega lista«. V tej notici pripoveduje, da je posetil uredništvo »Slovenskega Naroda« državni poslanec Iv. Hribar ter da je ta mož častital na štiridesetletnici, odkar je pričel »Slovenski Narod« izhajati. O. državni poslanec Hribar, ki je napram Hrvatoma obsojal »Narodovo« pisavo in se odločno zavaroval, da bi imel kaj skupnega z »Narodovim« pisarjenjem, je po poročilu »Slovenskega Naroda« naglašal »velike zasluge« »Slovenskega Naroda«, zahvaljeval se, »da se je »Slovenski Narod« zvesto boril za ista načela, katera so zastopali pristaši narodno-napredne stranke v »občinskem zastopu« ter je »izrazil željo, da bi »Slovenski Narod« ostal veren načelom, za katera se je doslej boril ter podpiral toliko požrtvovalno delovanje, kakor dosihmal delovanje tako občinskega sveta ljubljanskega, tudi delovanje narodno-napredne stranke.« Uredništvo »Slovenskega Naroda« je zagotovilo g. župana, da ustreže njegovi želji in otane tako kakoršno je bilo doslej. — Čig. hrvaški poslanci sedaj zopet enkrat vedo, koliko je verjeti Hribarjevimi besedami. Hribar na Dunaju obsoja »Naroda«, v Ljubljani pa gre v uredništvo »Slovenskega Naroda«, napram kateremu je hrvaški naprednjaški »Pokret« nedolžno jagnje in ki je vedno dosledno sramotil, kar je sveto slovenskemu in hrvaškemu narodu. Hrvaški poslanci bodo sedaj menda marsikaj razumeli. Iv. Hribar je menda mislil, da bo uredništvo »Slovenskega Naroda« tiho o njegovem značilnem obisku in da bo lahko kazal še naprej dvojna obraza: enega hrvaškim poslancem, enega pa liberalnim strankarjem. Ker je bilo uredništvo »Slovenskega Naroda« tako prijazno in je povedalo, kako je s Hribarjem, prosimo hrvaške liste, da v primerni obliki povedo svojim poslancem, s kom imajo na Dunaju opraviti.

+ Brezpredmetna resolucija. Hrvaški poslanec Zagorac se je izjavil, da je reška resolucija postala brezpredmetna. S to izjavo se približujemo slogi v tem vprašanju.

+ Zakon o belokranjski železnici je cesar sankcioniral.

nikdar nisem kradel, akoravno sem nekoč prevaril nekega Katra za čredo goveje živine. On mi je pa vse povrnil in mi od nekdanj redno delal škodo pri mojih poslih.

No, kakih osemnajst mesecev ali tako nekako je, ko sem se seznanil s Sir Henry Curtisom in kapitanom Goodom, in sicer na tale način. Bil sem na lovu na slone onstran Bamangwato in nisem imel sreče. Vse je šlo narobe to pot in navsezadnje se me je še lotila mrzlica. Kakor hitro sem zopet okrevljal, sem se podal doli na dijamantne poljane, poprodal slonovo kost, kolikor sem jo imel, in tudi svoj voz in vole, razpustil svoje lovce ter stopil v poštni voz, da me popelje v mesto Cape Town (Kapsko mesto). Tu sem ostal teden dni, pa spoznal sem, da so mi v hotelu preveč računali, in ko sem videl vse, kar se je dalo videti, vstevši botanični vrt, ki je po mojih mislih velikega pomena za deželo, in novi poslanski zbornici, o katerih mislim, da se jima to ne bo moglo očitati, sklenil sem vrniti se v Natal in porabiti za to pot ladjo Dunkeld, ki je tedaj ležala tamkaj in čakala prihoda ladje Edinburgh Castle, katera je imela priti iz Angleškega. Kupil sem vozni listek ter se podal na ladjo; in še onega popoldneva so potniki iz Edinburgh Castle, ki so bili namenjeni v Natal, presedli na našo ladjo, in dvignili smo sidro in odrinili na morje.

Med potniki, ki so tedaj stopili na našo ladjo, sta bila posebno dva, ki sta vzbudila mojo pozornost. Eden izmed njih, mož

+ Zajčeva proslava. Hrvatsko pevsko in glasbeno društvo »Dunav« v Vukovaru priredil v proslavo 70-letnice hrvaškega skladatelja in častnega člana »Dunava«, Ivana pl. Zajca, dne 5. januarja svečani koncert.

+ Kanonično vmeščen je bil v torek 31. decembra 1907 na župnijo Rovte tamošnji upravitelj č. g. Matej Sušnik.

+ Premješčen je č. g. Martin Škerjanec, ekspozit v Harijah za župnega upravitelja na Prem.

— Poročil se je v Šklednju g. Benjamin Grahovac, profesor na navtični šoli v Bakru z gospico Olgo Sancier.

— SS. vlom v Trstu. V istej noči, morda v istem hipu, ko sta bila obsojena pred porotniki dva svedrovca — Perissa in Calligaris — vsaki na štiri leta težke ječe, so bili drugi svedrovci zopet na svojem zločinskem delu. Neznani tatovi so se vtihotapili preko dvorišča hiše št. 1. v ulici del Tintore v stranišče v isti hiši nahaajoče se ljudske kuhinje. Tam so napravili precejšnjo luknjo v 65 cm debel zid, in preko te luknje so prišli v skladišče slaninaria Santo Botteri, ki ima vhod v ulici delle Erbettere. V skladišču so prevrtali zunanji oklop blagajne in bili so začeli vrtati tudi notranjega, a med tem jih je najbrže kdo motil na delu, kajti popustili so in odšli. V blagajni je bilo kakih 800 kron denarja. Tatovi so blagajno odmaknili od zidu in jo potem navrtali na zadnji strani 10 cm pod vrhnim robom. Luknja, ki so jo naredili v zadnji oklop, je široka 12 in pol cm v premeru. — Škode vendar ni druge, nego one na zidu in pa na oklopu blagajne. Tatovi odnesli so samo par salam.

— Iz Višnjegore. (Predstava.) V Višnjigori je priredila na Silvestrov večer tukajšnja požarna bramba v društveno korist veselico. Predstavljala se je veseloigra v enem dejanju »Dr. Hribar«. Za nas je bilo to nekaj čisto novega, ker je minulo že 24 let, odkar je bil g. nadučitelj vprizoril burko »Boječi Matevž«. Udeležba od strani občinstva je bila prav obilna, le prostor je bil premajhen za gledalce. Drugič naj se preskrbi za večjo dvorano. Kulise in oder je prav okusno napravil brezplačno član požarne brambe, mladi, a podjetni trgovec g. Jožef Zupančič, kateremu gre za sluga, da se je sploh predstava vršila. Navada je, da se pri takih predstavah vse povprek hvali, toda krivico bi delali, če bi v splošnem ne pohvalili vseh igralcev. Brez najmanjše spodtike in popolnoma gladko so nastopali posamezni člani v eno uro dolgi igri. Šepetalke, ki se pri vas v Ljubljani večkrat čuje, ni bilo niti en trenutek potreba. Grajščaka Radiča je v maski in kretanju vrlo dobro pogodil g. Andrej Bernik, Maro, njegovo soprogo (gospica Val. Črnologar), Ano, njena hči (gospica Matilda Rupnik), Robert Malinski, inženir (gosp. Sevršek), Zorko Lavrin, ekonom (g. Pirnat), dr. Hribar (g. Mahorčič), France, sluga (gosp. J. Zupančič), prav dobro Lizika, hišna (gospica Dorica Črnologar). Kot režiser se je potrudil g. Slana, tukajšnji postajenačelnik.

— Tržaško porotno sodišče je obsodilo težaka Bianchetto in Giani iz Benetk, prvega na 4. drugega na 3 in pol let težke ječe, ker sta 17. oktobra 1907 ukradla Antonu Cabuloto, ki je prišel iz Benetk v Trst in si pustil od teh dveh »prijateljev« razkazovati mesto. V neki gostilni sta mu dobra spremljevalca ukradla denarnico s 1030 lirami. Zdaj se bosta za svojo nehonetnost precej dolgo pokorila.

— Zaradi bolezni je dobil dopust šolski voditelj na Bukovici nad Škofjo Loko gosp. Janko Leban.

— Nov polk. Ustanovi se nanovo štajersko-koroški gorski topničarski polk.

— Zopet laški konkurz v Gorici. Čujemo, da je zadel krah neko znano laško tvrdko, katere imenitelj je hud laški irredentist. Zadnjič, ko je zaprl Slovenec svojo trgovino v »Centralu«, je poleg »Soče« tudi »Corriere« z

»velikim veseljem poročal o konkurzu slovenskega trgovca.« No, »Corrieru« je kazeno sledila za petami in morda utegne kmalu zadeti kazeno tudi — »Sočo«.

+ Imenovanje pri c. kr. finančnem ravnateljstvu za Kranjsko v Ljubljani: g. Burger Anton, c. kr. davčni oficijal je imenovan za davčnega upravnika in g. Gostiša Franc, c. kr. davčni asistent, za davčnega oficijala.

— Nov trg v Gorici. Trg sv. Antona v Gorici izpremene v park.

— Ržtev alkohola. V neki soteski pri Gorinji Luži, okraj Škofja Loka, so našli zmznjenega oženjenega Antona Vidmarja, ki je bil goreč častilec alkohola.

— Uradna določitev cen kruha. Mestni svet v Trstu je določil za to posebno komisijo, ki je cene kruha za mesec januarij v Trstu določila tako-le: Cena za kruh iz moke št. 0 se ne sme prodajati dražje kot po 38 vin. kg, iz moke številka 2 po 38 vin in iz moke številka 4 po 37-4 vin. kg. Komisija je pa izrazila upanje, da bodo pekarne kruh še ceneje prodajale.

— Radl denarnih nerednosti je razpuščen obč. svet v Trzinu (Monfalcone).

— Umrl je v Trstu star 72 let laški skladatelj Jož. Sinico, ustvaritelj himne sv. Justa.

— Leto 1908 je prestopno leto; šteje v celem 301 delavnik, 52 nedelj in 13 praznikov. Zanimalo bo tudi marsikoga, da sta petkrat nedelja in praznik skupaj, o prihodnjem Božiču celo trije.

— Matko Mandič, član »Jugoslovanske zveze«, zastopnik 4. istrskega volivnega okraja, obhaja 25letnico svojega političnega delovanja.

— V konkurzu sta trgovec z usnjem g. J. Jeglič v Trzinu in trgovka Katarina Bavdek v Kamniku.

— Nagloma je umrl v Gorici najemnik hotela »Südbahn«. Imel je staro bolezen na nogi, ki se je dozdevno ozdravila. Toda gnjenje v notranjosti ga je zastrupilo, napadla ga je slabost, ki mu je nagloma upihnila luč življenja. Truplo prepeljejo pozneje v rodni kraj na Nemšo. Gospod Hack je bil ceč let v dvorni službi rumunskega kralja, ki mu je bil osebno jako naklonjen. Pozneje je bil Hack nad 20 let najemnik staroznanega dunajskega hotela Müller na Grabnu. — V Gorici je jako ukusno priredil hotel »Südbahn«, ki je last »Trgovsko-obrtne zadruge«. — Hotel bo vodila naprej njegova soproga.

— Volkovi so se pojavili. Iz Glomača poročajo, da so se ondi pojavili volkovi v veliki množini. Veliko jih je tudi v Hrbiljni in Oziču.

— Nov pevski zbor so ustanovili v Kronbergu pri Gorici. Zbor šteje že 40 pevske moči.

— Malo loterijo odpravijo? V finančnem ministrstvu razpravljajo načrt, bi li ne kazalo odpraviti malo loterijo ter uvesti razredno loterijo, kakor obstoja v drugih državah.

Štajerske novice.

— Biserni jubilej ravnatelja p. Bernarda Vovk se je vršil v Brežicah v nedeljo, dne 29. t. m., na najslavesnejši način. Ob pol desetih so se predstavili jublantu nekdanji njegovi učenci. Gospod notar Josip Rohrmann je nagovoril jublanta v presrečnih besedah in mu izročil darila hvaležnih učencev; lepo rezljano palico, šopek v roke, rožmarinov venec na glavo in krasen na svilnat baržun bogato z zlatom vezeni rdeč mašni plašč. Gospod jublant se je ginjen zahvalil za toliko udanost in se nato podal v slavnem sprevodu v cerkev, kjer ga je čakala množina vernega ljudstva. Slavnostni govor je imel preč. g. p. Konstantin Luser, generalni definitor; v njem je slikal milost visoke starosti, milost poklica in bogato plačilo na zemlji in v nebesih. Med pridigo je podelil jublant papežev blagoslov. Nato je bila slovesna sveta maša, pri kateri so azistirali sami nekdanji učenci bisernika. Cerkevna slavnost je trajala do poldne. Pri obedu so se vrstile razne napitnice, resne in šaljive vsebine, reminiscence iz djaških let. Med obedom je došlo dvainštirideset brzojavk, večinoma od visokih dostojanstvenikov, nekdanjih učencev jublanta. A došlo jih je prej in slej še mnogo. Med udeleženci so bili: msgr. Jaklič iz Gradca, dež. sanit. svetnik dr. Sterger, nadsvetnik Zamida, finančni svetnik Zajc, notar Josip Rohrmann, okrajni tajnik Ad. Rohrmann, dr. Marinko, nadučitelj Adlešič, nadporočnik Sever, dekan Schweiger, P. Viljem, gvardijan, in p. Otakar iz Novega mesta, p. Janez iz krškega kapucinskega samostana, gvardijan p. Benvenut iz Klanca, župniki Režek, Mervec, Plevanič, Bobek, Kerin, Barbo, mestni župnik brežiški Mešiček, dekan videmski Verk in mnogo župnikov iz okolice. Bil je pravi Gospodov dan, poln ginljivih in spodbudnih trenutkov. Ob dveh že se je razšla družba, ker vsak je hitel na vlak k domačim opravilom. Slovesen dan pa nam ostane v globokem spominu vse žive dni.

Š Zahvala. Za svojo demantno sveto mašo, katero sem 29. dec. pr. l. obhajal, sem dobil od prečastitih gospodov, svojih nekdanjih učencev in dragih prijateljev toliko brzojavk in častitk — 47 brzojavk in okoli 80 častitk — da mi res ni mogoče slehernemu se zahvaliti. Mislim, da mi nobeden prečastitih gospodov ne vzel za zlo, ako se jim po ti poti za izkazano čast in naklonjenost pritrčno zahvalim in jim voščim prav veselo in srečno novo leto. — P. Bernard Vovk, demantni mašnik.

Š Prestavljen je davčni oficijal g. Andrej Cixl iz Celja v Koze.

Š Zdravnik dr. Kunst v Št. Vidu pri Preboldu je baje izposloval pri zadnjih volitvah v okrajni zastop pooblastilo baronice Hackel-

berg, on je baje tudi nagnil učitelja Sadnika, da je volil z Nemci. Dr. Kunst je bil za svojih akademskih let še Slovenec, celo predsednik »Triglava«.

Š Na dan svojega godu se je ubil v Studencih pri Mariboru 63 let stari Kolnikov hlapec Ivan Mulle.

Š Samoumor davčnega asistenta. V Št. Petru so našli davčnega asistenta Fr. Klemenčiča iz Laškega trga mrtvega. Poginjal si je kroglo v prsa. V nekem bližnjem kraju so našli truplo še enega ustreljenega moža, o katerem pa še ne vedo, kdo je.

Š Uboj pri vasovanju. V Sibiki pri Smarjah so trije kmečki fantje ubili 24 let starega fanta Antona Orača, ko je vasoval pod oknom 22 let stare oženjene Ane Močnik. Orač je bil takoj mrtev.

Š Proti podraženju mesa se začelja že prebivalstvo na Zgornjem Štajerskem gibati ter prirejati shode. Prvi tak shod je bil v Gleissdorfu.

Koroške novice.

k List »Freie Stimmen«, glasilo nemško-nacionalnega državnega poslanca Doberniga preide z novim letom v last nemškega »Koroškega tiskovnega društva«. Dobernig je vodil list 22 let. List bo tudi v bodoče zasledoval dosedanje smer.

k »Deutsche Kärntner Landes Zeitung«, glasilo koroških Vsenemcev naznanja, da ne more več izhajati trikrat na teden. Kakor Dobernikovo glasilo, sprejme tudi ta list novoustanovljeni konsorcij, ki hoče ta list združiti s »Freie Stimmen«. »Avstrijski« Vsenemci imajo torej v svojem časopisju precejšen polom, kajti tudi na Dunaju je prenehal izhajati naslednik »Ostdeutsche Rundschau« — »Wiener deutsche Tagblatt«. Krščanskosocialno časopisje deluje torej zelo zmagovalno.

Ljubljanske novice.

lj Velik družbinski večer »Ljubljane« v obliki »kabaretnega večera« prihodnjo nedeljo v »Unionu«, bo imel tako zanimiv spored, da bode vsak, ki se bo večera udeležil, z izborno zabavo gotovo zadovoljen. Tudi ta večer hoče »Ljubljana« pokazati, da hoče v prirejanju res zabavnih družbinskih večerov napredovati. Vabimo torej vse velemenjene rodbine, da se tega večera gotovo udeleže. Prihodnjo nedeljo na svidenje v »Unionu«!

lj Novoletnica »Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov v Ljubljani« je včeraj prav izborna vspela. Počastil jo je s svojo navzočnostjo presvetli knezoškof dr. A. B. Jeglič. Med odličnimi gosti smo opazili tudi prof. dr. p. Röslerja, kanonika dr. Čekala in Fettich-Frankheima in mnogo drugih gospodov duhovnikov, potem več mojstrov in dobrotnikov društva, kar priča, kako priljubljene so prireditve v »Rokodelskem domu«. Vrli rokodelski pomočniki so pa tudi prav dobro svojo nalogo izvršili. Ugajale so nam pevske točke, katere so pevci izborno prednašali pod strokovnjaškim vodstvom g. P. Gorjupa; zlasti lep uspeh je imel F. Bazinov težki zbor: »Križari na moru«. Živahno pohvalo je žel za svoj solospjev g. L. Kovač. — Igro »Novi zvon na Krtinah« so z veliko spretnostjo predstavljali igralci gg. Vrečar, Eržen, Peterlin, Kogovšek, Kurnik, Koželj, Vrančič in Može, ki so že večkrat z dobrim uspehom nastopili na odru »Rokodelskega doma«; zato se je dejanje igre prav naravno razvilo pred nami, igra je ves čas zelo zanimala in s svojo blažljivo vsebino tudi blagodejno učinkovala. G. Vrančič ni samo vzbujal živahne veselosti, ampak se je tudi dobro zamislil v vlogo berača Cotelja, ki v Brežnikovi družini blaži nasprostva, je torej nekaj »spiritus familiaris« in je vlogo tudi dobro izvršil. Pri novoletnici je tudi društveni predsednik voščil srečno Novo leto prijateljem in dobrotnikom društva, obenem pa je izrekel novoletno voščilo rokodelskemu stanu. Kot pripomoček napredka rokodelskega stanu je navel razvoj kat. društev rokodel. pomočnikov in dokazal, da so ta društva uprav sedaj, ko stopa v veljavo nova obrtna postava, za rokodelske pomočnike izredne važnosti. Pojasnjeval je pomen nove obvezne pomočniške preizkušnje in fakultativne mojstrske preizkušnje. Z govornikom tudi mi želimo, da bi rokodelska društva v Avstriji tako pokazala, da umejo svojo nalogo, kot so to storila rokodelska društva na Nemškem.

lj P. Rösler je v torek v veliki dvorani »Uniona« pred mnogobrojnimi ženskim občinstvom predaval o socialnem položaju žena. Žena je 1. član rodbine, 2. činitelj v gospodarskopridobivnem življenju, 3. član države in 4. cerkve. Kot član rodbine je ženska najboljši branik enotnosti in neločljivosti zakona, v prvi vrsti je ona poklicana bojevati se proti napačnemu umevanju erotičnega življenja. V gospodarskem življenju je za ženo potrebna trdna organizacija po strokah, kar se pa tiče njenih državljanskih pravic, je treba obsojati stremljenje po tistih političnih

1) Nazori gospoda Quatermana o starih Dancih se zde nekoliko zmedeni; mi smo vedno čuli, da so imeli temne lase. Morebiti je imel v mislih Saksonce. — Pisatelj.

(Dalje.)

pridobitvah, ki ovirajo ženo pri izvrševanju njenih materinih, gospodinskih in vzgojevalnih dolžnosti. — V sredo je P. Rösler govoril o stališču žene v zgodovini. Zgodovina je v prvi vrsti zgodovina trpljenja. Tu so glavno vlogo igrale ženske. Krščanstvo je trpljenje oplemenitilo, žensko trpljenje pa povzdignilo do pravega heroizma. Naloga žene za prihodnost je, da zmožnost požrtvovalnega trpljenja v moderni dobi povzdigne, na eni strani nasproti današnjemu pesimizmu, na drugi nasproti nasladnemu vživanju. Zgodovina je nadalje po znanem Goethejevem izreku boj vere zoper nevero. Tudi tu je ženska poklicana stati v prvi bojni vrsti. Tu vodi pot od Phytije do Marije, od poganske mistične brezvernosti do krščanske vernosti. Ženska bodi tudi v naših dneh apostolinja krščanstva. Zgodovina pa je končno tudi zgodovina pravčnosti. Žena, ki ima v tem oziru vekotrajni vzor v devici-materi, bodi tudi v moderni družbi gibalna in kvas pravčnosti, da se človeštvo prepodrodi. P. Rösler je nato odgovarjal na različne kuvertirane odgovore in pomisleke, poslanemu od strani dam. Ker so bili lahki in so sloneli vsi le na logično napačnih premisah (kakor n. pr. slovenski ugovor o »relativnosti resnice«), jih je bilo lahko rešiti. Neka slovenska dama se je v pismu pritožila, ker je P. Rösler baje »sramotil Ljubljano« in Prešernov spomenik. Med navdušenim odobravanjem je velenčeni duhovnik zavrnil abotni protest. P. Rösler o Ljubljani še govoril ni, kar se pa spomenika tiče, je le nasplošno razložil, kako se na Nemškem pojavlja celo od nasprotnikov krščanstva (Paulsen) gibanje, kako očistiti umetnost umazanosti in posirovečnosti. P. Rösler je dejal, da se to tudi v Ljubljani lahko opazi. Zelo častno je, če narod slavi svoje pesnike in mislece, toda, kar se Prešernovega spomenika tiče, uvidi vsakdo, ne glede na vse ostalo, da temu spomeniku manjka vsaka umetniška enotnost. — Od p. Röslerja se ne more zahtevati, da imenuje lepo, kar je ponesrečeno tudi iz umetniškega stališča. Kakor čujemo, bomo v Ljubljani slišali predavati še druge katoliške znanstvenike.

Ij Zrebanje ljubljanskih srečk. V prostorih mestne blagajne se je vršilo danes 43. Zrebanje srečk ljubljanskega loterijskega posojila. Komisiji je načeloval župan Hribar; od občinskega sveta sta bila navzoča gg. Lenče in Mally, zapisnikar pa je bil c. kr. notar Plantan. Številke je dvigal deček sirota K. Dolničar iz Marjanišča. Glavni dobiček v znesku 40.000 K je zadel srečka št. 71.025, drugi dobiček v znesku 4000 K pa srečka št. 8570; po 1000 K so zadele srečke št. 70.767, 30.598, 16.230, 25.605 in 66.115, ostalih 593 danes izžrebanih srečk dobi vsaka po 60 K. Vsi dobitki 43. Zrebanja znašajo 84.580 K.

+ Občni zbor »Muzejskega društva« za Kranjsko bo v petek, 17. januarja v prostorih »Slov. Matic« na Kongresnem trgu št. 17.

Ij Silvestrov večer v »Unionu« je privabil v »Union« toliko občinstva, kakor doslej še nobeno leto. Zbrano je bilo najelegantnejše ljubljansko občinstvo, vsi ki so prišli pa niti prostora niso mogli dobiti. Svirala je na večer vojaška godba iz Pulja, ki pa kakor smo čuli, ni ena najboljših avstrijskih vojaških godb. Drugič hočemo čuti pri koncertih godb tudi več slovanskih skladb! Ta zahteva naj se odločno vpoštevja. Tenorist slovenskega gledališča, ki je bil na sporedu, je nenadoma, morda celo na kako povelje od izvestne strani, »obolel«, zaradi tega je prevzela pevske točke članica nemškega gledališča, gđ. Helena Seidern, ki je svojo nalogo izborna rešila. Najbolj so seve zanimala humoristična predavanja člana nemškega gledališča g. H. Steinerja, ki je res izvrsten komik, katerih smo doslej v Ljubljani malo videli. Večer je bil zelo zabaven. »Union« naj bi v novem letu večkrat prirejal družbinske večere.

Ij Društvo avstrijskih železniških uradnikov, podružnica Ljubljana, ima prihodnjo nedeljo ob 6. uri zvečer občni zbor v hotelu južni kolodvor v Ljubljani.

Ij Oseba vest. Absolvirani pravnik g. Leonid Pitamic je pripuščen h konceptni praksi pri političnih uradih na Kranjskem.

Ij Umrlj je v Ljubljani g. dr. Josip Hinterlechner, brat čevlarskega mojstra g. Hinterlechnerja. N. m. v. p.!

Ij Ob ustji Ljubljanice, veliko, mojstrsko dovršeno S. Magoličevu sliko, ki je bila nekaj časa razstavljena v izložbi Dragotin Hribarjeve trgovine, je kupil gosp. Bertram Götz, c. kr. računski revident. To je najlaskavejša in umetnikom gotovo tudi najljubša ocena njih umotvorov.

Ij Imenovanje v sodni službi v področju tukajšnega daželnega sodišča. C. kr. nadsodišče je imenovalo sledeče sodne oficijale za nadoficijale v IX. činovnem razredu na sedanjih prostorih in sicer: Ignacija Gabriča, Alberta Pogačnika, Karola Sinkoveca in Franjo Sirkina vsi v Ljubljani.

Za oficijale v X. činovnem razredu kanceliste in sicer: Franjo Urbantschitscha pri c. kr. okr. sodišču v Ložu, Boltežarja Bählerja pri okr. sodišču v Idriji, Jožefa Potoschniga pri okr. sodišču v Idriji, Antona Novaka pri okr. sodišču v Senožečah in Ivana Benkoviča pri okr. sodišču v Ljubljani.

Iz sodnijske službe. Za oficijala sta imenovana sodnijska kancelista gg. Anton Spende in B. Trepečnik. — Za ravnatelja pisarne pri sodišču v Novem Mestu je imenovan g. Franc Kodermann.

K vlovu v Jebračino blagajno. V Pragi prijeto vlomilec blagajn Adamsky ni priznal, da bi bil vlomil v Jebračino blagajno. Vendar so se pa našle priče, ki trdijo, da je bil Adamsky v družbi Wasinskyjevi v kritični noči v Zalaznikovi kavarni. Čudno je le, da žena Adamskega trdi, da je bil ta krat Adamsky pri njej v Kamenici. Tudi pri c. kr. okrajnem glavarstvu sta se zglasila dva tujca, ki sta rekla, da sta momentna fotografja. Po sliki jih tudi tam spoznajo in pravijo, da sta bila isto dopoldne, ko je bil vlom pri policiji naznanjen, pri okrajnem glavarstvu in rekla, da sta se šele pripeljala, in da se bodeta nastanila v Šiški. Za izkaz sta imela neko ogrsko in hrvaško listino in sta prosila za svojo obrt dovoljenja. Pri okrajnem glavarstvu so jima nasvetovali naj gresta k magistratu kot pristojni oblasti, in jima obljubili, da če dobita dovoljenje za mesto, ga dobita tudi tam za okolico. Tujca se nista zglasila pri magistratu in sta najbrže prišla pod to pretezo le ogledavat hišne razmere za svoječasni vlom pri glavarstvu. Policija je ukenila vse potrebno, da se zadeva pojasni.

Z Waszynskim vred so prišli v Lvovu še delavca Uszynskega, restavraterevega sina Knoblocha, nekega Flitterja in Knoblochovo ljubimko prostitutko Grocholsko, ki sta se nahajala na Sv. večer tudi v Pragi. Waszynski pravi, da ni on omoril Kautzkega, marveč da ga je umoril Knobloch, sam pa da se je udeleževal zgolj vlovom. Waszynskijeva četa vlomilcev ima 12 do 15 članov. Do 25 vlovov ima družba na vesti, med njimi jim bodo poizkušali dokazati tudi vlom pri Jebračini v Ljubljani. Družbo vodi brez dvoma Waszynski. Pri Flitterju so našli zavoj neodprtih denarnih pisem iz Amerike, katere so pokradli vlomilci na raznih krajih. V Kolomeji so zaprli gledališnega igralca Kosturja, ker je v zvezi z družbo. Kožuh, ki ga je vrgel proč Kautzkyjev morilec, so dobili. Pošljejo ga v Lvov, kjer je bil delan, da doženejo, če je Waszynskijev ali ne. Sodna razprava proti družbi ne bo v Pragi, marveč v Rzeszowu ali pa v Lvovu. Waszynskemu so prišli na sled na podlagi njegovih brzojavk, katere je pošiljal v Lvov svojim sokrivcem, naj mu pošljejo pomagace za vlom. Kadar je Waszynski dobro pripravil kak vlom, je vedno telegrafiral po pomagace, ki so se tudi točno pripeljali. Ali je bil za časa vlovov pri Jebračini oddan na ljubljanski pošti kak sumljiv telegram? V Pragi aretirani Adamski je bil že večkrat kaznovan. Kot 16 letni deček je bil obsojen radi tatvine na 18 mesecev težke ječe, pozneje pa v Lvovu radi vlovov na šestletno ječo. Waszynski činično izjavlja: Pripravljen sem umreti na višalah. Dovolj časa sem živel. Svojih tovarišev pa ne izdam pod nobenim pogojem. Mirno pričakujem vešal. Policija od vlomilske družbe še ni prišla: Kolomona Dreslerja, Joachima Schwarca, Siparo, Karola Alfreda Jastutza in Ilota.

Ij Dnevni red ustanovnega shoda društva odvetniških in notarskih uradnikov za Kranjsko s sedežem v Ljubljani, ki se vrši dne 5. prosinca 1908 ob 3. uri popoldne v dvorani hotela »Ilirije« v Ljubljani. 1. Pozdrav predsednika pripravljalnega odbora. 2. Poročilo o pomenu stanovske organizacije. 3. Sprejemanje članov. 4. Čitanje pravil. 5. Volitev društvenega vodstva: a) predsednika, b) 7 odbornikov in 2 namestnikov, c) 2 pregledovalcev računov. 6. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi pripravljalni odbor.

Ij Izgubljene in najdene reči. Zasebnica g. Olga Myssova je izgubila črno dolgo boo vredno 50 K. — Šivilja Ana Beličeva je izgubila zlat uhan z modrim kamenom. — Kuharica Jerica Bohinčeva je izgubila denarnico z 11 K denarja. — Na južnem kolodvoru sta bila najdena, oziroma izgubljena dva dežnika, suknjič, kovček s staro obleko, bele rokavice in palica z belim držajem.

Tujci v Ljubljani. Meseca decembra 1907 je prišlo v Ljubljano 2919 tujcev — 825 manj nego prejšnji mesec in 53 manj kakor v istem mesecu predlansko leto. Od teh se je nastanilo v hotelu Union 556, Slon 479, Lloyd 245, Avstrijski cesar 205, Malič 171, Grajžar 157, Ilirija 155, Južni kolodvor 134, Štrukej 102, Bavarski dvor 102; v ostalih gostilnah in prenočiščih pa 613 tujcev.

Kinematograf Edison na Dunajski cesti je bil včeraj pri vseh predstavah nabito poln. Iz varnostnih ozirrov pa bi bilo želeli, da se izhod poveča, ozir. ne pusti, da bi hkrati drli ljudje v dvorano ob času, ko jo prejšnji posetniki ostavljajo. Dobro

bi bilo, da bi se med posameznimi predstavami določil daljši odmor.

Ij Umrlj je na jetiki usmiljenka Marijana Hilarija Kremžar, stara 30 let.

Razne stvari.

Senzačni umor majorja Schönebecka.

Stotnik Goeben se je udal, da je ustrelil majorja. Trdi pa, da ga ni umoril, marveč, da se je vršil dvoboj med štirimi očmi. Po poznejših poročilih pa je izpovedal Goeben, da je že več tednov čakal na ugoden trenutek, da ustrelj majorja. Dne 31. m. m. so pa zaprli tudi majorjevo ženo, ker sumijo, da je ona pregovorila Goebena, da je ustrelil majorja. Schönebeckova vdova je izpovedala, da je živela v jako nesrečnem zakonu. Stotnik Goeben je bil prijatelj, ki jo je rešil. Ko so zaprli stotnika, je brzojavil svojim berlinskim prijateljem: So me zaprli, gotovo bom obsojen. Pri Schönebeckovi so našli pismo, ki dokazuje, da je bil umor v podrobnostih dogovorjen.

Požar v Budimpešti.

Budimpešta, 2. jan. V palači grofa Szaparyja je nastal požar, ki je napravil 600 tisoč kron škode, ne glede na škodo, ki jo je napravil, ker je uničil veliko umetnin.

400.000 mark za prelomljeno obljubo zakona.

V Londonu bodo imeli v kratkem zopet vžitek senzacionalnega procesa. Mrs. Atheiton, najlepša ženska na Angleškem se je zaročila z Mr. John Yarde-Buller, sinom lorda Churston. Ženin je pa prelomil dano besedo ter se poročil z lepo angleško pevko Denise Orme. Zapuščena nevesta je vložila tožbo radi preloma obljube zakona in zahteva 400 tisoč mark odškodnine.

Aretacije anarhistov v Budimpešti.

Policija je zvedela te dni, da bo imelo v Budimpešti več anarhistov zborovanje. 30. m. m. so zaprli 22letnega, v Trst pristojnega Karola Stevitzki in 22letno v Poltavo pristojno Estero Usarovič v trenutku, ko sta se hotela odpeljati z vlakom. Gre se za celo anarhistično zaroto ter se pričakujejo še nadaljne aretacije. Nekateri časopisi poročajo, da se nahajajo v Budimpešti tudi ruski anarhisti.

Millijonar zadel glavni dobiček. Glavni dobiček ogrskih hipoteknih srečk je zadel grof Wenkheim, ki je eden najbogatejših ogrskih magnatov, večkratni milijonar.

Perosi v Petrogradu. Iz Rima poročajo, da je kapelnik sikstinske kapele maestro Perosi v soboto odpotoval v Petrograd, kjer bo vodil izvajanja nekaterih svojih skladb.

Operacija med viharjem na morju. Na Cunardovem parniku »Pannonia« je obol el kurjač Law na akutnem appendicitisu. Le hitra operacija bi ga rešila smrti. Kapitan je ukazal ustaviti vse stroje, okoli ladje so pa polili v morje olje. Operacija se je popolnoma posrečila.

Z letalnim strojem se je dvignil v navzočnosti nekoliko oseb Henry Farman s svojim aeroplanom pet metrov visoko. Letal je kratko časa. Da se izogne delavcem, je zadel dvakrat na zemljo in zato še ni dobil darila 50 tisoč frankov, za katero nastopi oficijelno čez nekaj dni.

Streha se podrli na rimski borzi. V poslopju rimske borze je eksplodiral 31. m. m. ob tričetrt na 4 plin, vsled česar se je podrli steklena streha. Ranjenih je bilo več borzijancev.

Pogoltnila je 150 šivank v New Yorku neka Dressler, ker jo je zapustil njen mož. S krepkim magnetom so odpravili iz nje 134 šivank, ostalo jih je pa še 16. Nekaj šivank se je nesrečnici čez trinajst mesecev vpičilo v srce, tako da je 30. m. m. umrla.

Policija prodaja deklice. List »Perth Morning Herald« očita avstralski policiji, da prodaja Evropecem avstralske deklice, ki si jih s silo prilasti.

Zastrupljeni milijonar. Sorodniki umrlega milijonarja Urlatzeana so ogradili njegovo vdovo oblastim, da ga je zastupila. Urlatzeanu je volil svoji 20letni ženi, ki jo je poročil star 72 let, vse svoje nad 20 milijonov frankov veliko premoženje, sorodnikom pa le 60.000 frankov.

Reviščina v New Yorku. »Berliner Tagblatt« poroča iz New Yorka: Okoli 30.000 družin, ki stanujejo v velikih stanovanjskih hišah v New Yorku, je naznanilo hišnim posestnikom, da ob novem letu ne plačajo stanarine in da se bodejo s silo uprli odstranitvi iz stanovanj. Najemniki, za katerimi stoje socialistiški strankarski agitatorji, skušajo pravnim potom doseči način, ki bi onemogočil gospodarjem nameravano odstranjenje mas iz stanovanj. Hišni posestniki, ki niso malo vznemirjeni od naklepov najemnikov, so si našli odvetnika ter trdno sklenili, kaj imeti stanovanja mesece prazna kot kapitulirani pred najemniki. Štrajka željni najemniki so si postavili na čelo gđ. Pavlino Newmann, 21-letno trgovsko uslužbenko, ki namerava prirediti velike ljudske shode in sprevede, da vzdigne publikum. K izpopolnitvi tega poročila, poroča še »Lokalanzeiger« iz New Yorka: 75.000 družin v židovskem okraju niso plačali najemnine in zahteva znižanje iste zaradi slabih časov. Na stotine izgredev se je že zgodilo, in spremljajo jih nepostavna dejanja. — Včeraj smo dobili iz New Yorka poročilo: Štrajk najemnikov stanovanj je velikansk. Hišni gospodarji so onim, ki nečjejo plačati stanovanja, zaprli vodovode, 500 stražnikov le s težavo vzdržuje red. Štrajk se razširi tudi na druge dele mesta.

— Otroške izjave. Kako nezanesljive so izjave otrok, ki igrajo čestokrat pri sodiščih važno vlogo, dokazuje »Bayer. Lehrerzeitung« s sledečim: Nekemu dečku, ki hodi že

peto leto v šolo, je baje med poukom izginila torba iz klopi. Vse iskanje je bilo zaman, toda deček je odločno trdil, da je prinesel torbo v šolo. To so potrdili tudi trije součenci. Prvi je trdil, da ga je videl iti v šolo s torbo na hrbtu, drugi ga je videl s torbo v šoli, a tretji je videl da je torbo položil na klop. Poslali pa so dečka domov in doma je našel torbo na stolu, kjer jo je bil pustil.

Materinsko srce. Iz Pariza se poroča 27. t. m.: Iz Norville se poroča o dram, ki bi bila vredna, da jo spiše kak znamenit romanopisec. Junakinja je žena stara 44 let, ki je še vedno lepa in je preživela v mladosti pustolovne dni. V Parizu se je poročila z rokodelcem, ki jo je po nekaj letih zapustil z dvema otrokoma. Njen sin je umrl pred 22 leti. Mati se je težko preživljala. Deloma je preživela pri starem stricu v Norville, ki je bil neke vrste filantropični filozof in je stanoval v koči sredi gozda. Ko je pred kratkim mati slišala, da bodo kosti njenega otroka z onimi grobovi, katerih doba je potekala, razmetane, je prišla ponoči na pokopališče, izkopala ostanke svojega sina, zavila jih v predpasnik in šla peš nazaj v Norville. Tam je zahtevala od občine, da bi smela pokopati svojega sina v grobu stare matere. Tako se je zvedelo celo dejanje. Ženo so aretirali, toda izpustili so jo iz usmiljenja. Vrnila se je na pokopališče nazaj, odprla grob, v katerega so začasno zakopali ostanke njenega sina, jih vzela ven in izginila ž njimi brez sledu. Od tega časa jo niso več videli.

Nasijeva žrtva. V Bartinu je bil pretekli petek po noči umorjen iz zasede socialistički vodja Gerbot. Neznani človek je desetkrat ustrelil iz revolverja proti Gerbotu, ki je na mestu izdihnil. Ta umor je v ozki zvezi z afero Nasi. Umorjeni je kot socialistički vodja pred nekoliko dnevi govoril na nekem shodu proti akciji, ki se je započela v prilog Nasiju. Gerbot ostavlja vdovo in pet neposrebrljenih otrok.

Kopniška afeta na Ogrskem. Iz Budimpešte poročajo: Slučaj, podoben onemu kopniškega stotnika se vedno naprej ponavlja v novih variacijah, ki pa le malokdaj dosežejo kopniški mojsterski čin Na Ogrskem je neki slepar poskusil potegniti nekega višjega sodnika za nos, s tem, da ga je pozval, naj mu da na razpolago orožnikov, da bo lahko zasledil med kmeti neko družbo, ki se peča s ponarejanjem denarja. Če bi se sodnik vsedel na limanice, bi goljuf s pomočjo orožništva pošteno osleparil kmete. A do tega ni prišlo. Pretekli petek je prišel neki 35letni mož, ki se imenuje Štefan Apardy-Nagy, k bekeškemu višjemu sodniku Popoviču, katerega je hotel prisiliti, da bi mu dal na razpolago orožnike, s pomočjo katerih bi izvršil pri kmetih v Kigyos Pusti hišne preiskave, da bi zasledil družbo ponarejalcev denarja in zaplenil ponarejeni denar. Višji sodnik je odgovoril, naj pride zopet drugi dan, ko bo imel več časa. Nato se je mož razjezil in ozmerjal sodnika, ki je vseeno ostal pri svojem sklepu. Drugi dan pa slepar ni prišel. Višji sodnik, kateremu se je vzbudil sum, je pustil moža zasledovati in posrečilo se je zasačiti ga v neki sosednji občini. Sleparja bodo prepeljali v Budimpešto, kjer bo čakal obsodbe.

Ženske kot delavke na Francoskem. Na Francoskem odpade od 37 milijonov prebivalcev na delavski stan 19,715.075 oseb. Od teh je 6,804.510 žensk. Pač ogromno število! Na poljske delavce odpade 8,176.569 oseb, med temi je 2,658.620 žensk. V različnih trgovinah je nameščen 689.000 žensk.

Slamski kralj — pisatelj. O svojem potovanju po Evropi je napisal slamski kralj knjigo z naslovom: »Pisma moji hčeri.« V knjigi opisuje zanimivosti svojega potovanja, posebno zanimivo je poglavje o prodaji in kupovanju igrač.

Predor pod Seino. Sedaj se gradi v Parizu pod Seino predor za podzemsko, pravzaprav podvodno železnico. Cel predor bo narejen iz armiranega betona. Poedini deli predora se bodo sestavili na bregu in od tam spustili na dno, kjer se bodo s pomočjo stisnjenega zraka učvrstili. Delavci, ki opravljajo te posle, delajo v takozvanih potapljaških zvonovih, ki so 1 m 18 cm visoki.

Ribiž dež. Solunski listi poročajo o čudnem prirodnem dogodku, ki se je izvršil v Tesaliju, blizu grške meje. Po silnem dežju so bili polji, travniki in vasi pokriti z mnogimi in raznovrstnimi ribami. Veliko rib je bilo še živih. Kmetje so nabrali rib okoli 600 kg, a med temi so bile nekatere težke 12 do 16 kg. Ta uganka je bila hitro rešena. Morski vihar, ki je dvignil v zrak velik voden steber skupaj z ribami, je odnesel ta steber za kakih 20 km. od morskoga brega, in spustil iz višine na zemljo, kot da bi se oblak utrgal.

Štrajkujoči dečki. V Alburgu pri Straubingu (Bavarsko) je začelo štrajkati veliko število 10—12letnih dečkov. Ti malčki so bili uslužbeni pri pokrivanju streh, s plačo 72 vinarjev. Ta plača jim je bila premajhna, zato so se združili in zahtevali 96 vinarjev. Ker je bila njihova zahteva odklonjena, so sklenili dečki soglasno stavkati. Stopili so v stavko in postavili prave štrajkarske straže, da odvrnejo od dela one, ki so jih pozvali iz mesta in okolice. In tako se jim je posrečilo doseči, kar so zahtevali. Stavbinski podjetnik je moral stopiti v dogovor in popustiti. V trenutku, ko je obljubil povišane plače, so dečki opustili stavko.

Zanimiv poskus zadružništva so napravili pred kratkim v Budimpešti. 70 rodbin si je ustanovilo zadružno — kuhinjo. Gospodinjje so sila zadovoljne, da jim ni treba več doma kuhati. Vprašanje pa je še vedno, ali bo to novo zadružno podjetje moglo izhajati z režijo.

Vatikan za Hilnka. Pretekle dni je prišla česka »Narodna Politika« vest, da je sv.

Stolica, ko je prešla skoro od vseh čeških župnikov brzojave s prošnjo, da posreduje v aferi Slovaka Hlinka, odredila, da bo v kratkem odpotoval nek rimski delegat na Ogrsko, da na licu mesta izvede preiskavo proti škofu Parvy. V slovanskih parlamentarnih krogih se je povsod radostno pozdravila ta vest. Do- tični rimski delegat je svojedobno vodil pre- iskavo proti ogrskemu škofu, Bubicu, vsled katere je moral isti odločiti škofovo mitro.

Usmrtilen po domišljenvanju. V učenih krogih se je že večkrat razpravljalo o vpra- šanju, če je mogoče, povzročiti človeku smrt z domišljenvanjem, da se mu v gotovem oziru ista suguira. To vprašanje je rešila neka ameriška univerza in sicer v pozitivnem smislu. Nekemu k smrti obsojenemu zločincu se je reklo, da se ga bo mesto z elektriko usmrtilo na ta način, da mu bodo odprli žile in tako bo izkrevljal brez bolečin. Zločinec je bil s tem zadovoljen in profesorji so začeli svoje delo po natančno izvršenem načrtu. Po- sadili so ga z zvezanimi očmi na za to pri- pravljeno stol in mu privezali roke. Na zapetjia so mu nastavili dve majhni vodni pipi, ki sta bili zvezani z napeljavo vroče vode, ki se je dala natančno regulirati. Pod roke pa so mu nastavili sklode, v katere naj bi tekla do- zedna kri. Ko so se te naprave izvršile, reče zdravnik, da se bodo zdaj zločincu odprle žile. S hrbotom žepnega noža se je označil urez, obenem pa sta se odprli obe vodni pipici, tak- o, da je tekla prava voda čez roke zločincu, ki si je moral misliti, da teče kri. Zdravniki so neprestano merili temperaturo, šteli utripe sr- ca in žil in pogovarjali o usmrtilvi, kot da bi mu resnično odprli žile. Konečno so določili težo dozvedne krvi ter pripomnili, da možu, ki je vse slišal, pojenjuje utripanje srca. Po pre- teku 20 minut je postal zločinec nezavesten in v naslednjih 20 minutah mu je nehalo srce biti. Vse uporabljene poizkušnje so kazale na to, da je smrt resnično nastopila. Ko so se po nekoliko dneh pokazali prvi znaki trohnobe, ni bilo mogoče več dvomiti, da so ubili zdravniki popolnoma zdravega moža s suges- tijo. — Tako se vsaj poroča, mogoče bi tudi bil slučaj, kajti, da mora umreti človek od kake grozne domišljene stvari, je dokazano že iz prejšnjih, resničnih dogodkov. Toda ta nova metoda usmrčenja se more le v izvanrednih slučajih posrečiti, ne glede na to, da je nečlo- veška grozovitost.

Očeta umorila na božični večer. Iz Szomba Chely-ja se poroča: Železniški dela- vec Jožef Rosmann ni hotel napraviti božič- nega drevesca za svoje pastorko. Radi tega ga je zmerjala njegova žena, da se je razjezil, planil na njo in jo začel daviti. Ko je to vi- dela njegova 19letna pastorka, je zgrabila za kuhinjski nož in sunila ž njim trikrat očetu v prsa. Umril je na mestu. Morilko so aretirali.

Tatvine. Trgovki g. Mariji Zrimškovi so bili v Slomškovi ulici ukradeni 14 K vredni črevlja na zadrgo. — Na Bregu je dan- es jutraj iz hiše št. 16 nekdo ukradel Rober- tu Valantu trgovskemu potniku ploščevinasto posodo masti vredne 20 K. Pekovskemu mo- stru g. Martinu Stoparju je bila ukradena včeraj s Figovčevega dvorišča dvokolnica, vredna 30 K.

Velika železniška nesreča se je pripetila 29. decembra med postajama Simontornya in Pinczehely. Trčila sta dva tovarna vlaka. Ubit je en izprevodnik, drugi nevarno, pet železničarjev je pa lahko ranjenih.

Iz ljubosumnosti je ustrelil v Draždanih pred božičnim drevescem rudarski mojster Mintz svojo ženo, nato pa sebe.

Brzovlak povozil je na progi Aarau-Cu- rih tri kmete. Dva sta mrtva, tretji umira.

Kotel razpočil je v neki hamburški salpe- terski tvornici. En delavec je mrtev, dva sta nevarno ranjena.

Nesreča v valenskem kinematografu. — Med predstavo je bilo dano napačno zname- nje, da gori. Nastala je gneča. Umorjena je bila deklica, nevarno sta ranjena dva, lahko pa več otrok.

Pepel od cigare kot zdravilo. Nihče si ne bi mislil, da bi se i to moglo pora- biti za zdravlilo, a vseeno je resnica. Ako ste se urezali, posujte rano s pepelom od cigare in poškropite to z vodo (v sili z vi- nom, pivom ali kavo) ter dobro zmešajte. Rana se bo popolnoma zacelila, ne da bi občutili bolečine, ali da bi celo roka otekla. Tolmači se to sledeče. Kolijev ogljik, ki je v pepelu, paralizuje delovanje one kisline, ki nam jo pusti pod kožo rezilo, s katerim smo se ranili, in tako nas ranica nič ne boli.

Hišo zrušil meteor. V bližini Bellefon- taina, glavnega mesta Contny Logan v Zdu- ženih državah je v noči na sveti dan padel na zemljo meteorit. Razbil je popolnoma neko poslopje in ga zažgal; pri tem je zgubil življenje nek Anglež. Meteorit je pa- del z bobnečim šumom na zemljo in se zaril 6 metrov globok. Obsega ima 9—10 metrov.

Umor majorja Schönebecka. Stotnik Göben, ki so ga zaprli vsled suma da je umor- il majorja Schönebecka, je izstopil pred de- setimi leti iz pruske armade, vstopil v turško armado in se udeležil pri Burih burske voj- ske. Pred dvema letoma je zopet vstopil nazaj v prusko armado. Govori se, da je imel z ženo rajnega majorja ljubavno razmerje in da zapro tudi majorjevo ženo. Ko je njegov pol- kovnik izvedel o tem, mu je rekel, da ni do- stojno obiskavati stanovanje tovariša častnika, kadar ta ni doma. Stotnik Göben odločno trdi, da v usodni noči ni bil v majorjevi hiši. Prihodnje jutro se je pripeljal pred hišo ma- jorja, da ga odpelje na lov in šele takrat je izvedel za umor. Z majorjevo ženo je obče- val je idealno. Majorjeva žena odločno taji, da bi

bila nastopila sporazumno z Göbenom prot- svojemu možu. Cesarju Viljemu so na lastni željo poročali natančno o umoru. V Allen- stein so odposlali kriminalnega komisarja Wa- nonskega, da vodi preiskavo.

Prijet prisiljenec. V Gorici so prijeli v pijanosti Dioniza Maleja, ki je ušel iz ljublan- ske prisilne delavnice 21. maja 1905. V Gorici se je imenoval Karol Waldmann iz Lipskega.

Psi v službi reklame. V Londonu so po- izkušali, če bi ne bili psi dobri za reklamo. Nekateri trgovci in tovarnarji so si nabavili dresirane pse in jim nadelili vsakovrstne anon- ce, katere so bile privezane na ledjih, in tako so hodili psi po mestu. Tudi v Parizu so že uvedli to novo vrsto reklame.

Slušateljica na berlinskem vseučilišču. — Kitajka. V Berlinu se je na vseučilišču vpi- sala prva Kitajka. Imenuje se Licu-Cung. Njen oče je bil zdravnik v Sangaaju. Ona je sedaj stara 17 let. Doma se je privatno pripravljala na zrelostni izpit. Govori precej dobro nem- ško. Na vseučilišču hodi k predavanjem nem- ške in angleške književnosti.

Kraljica mati nizozemska v nevar- nosti. Iz Haaga se poroča da se poroča o veliki nevarnosti, v kateri se je nahajala kraljica-mati Ema holandska. Ona je kakor vedno, tudi sedaj najraje bivala v svoji sobi. Tudi pretekle dni je šla v svojo sobo ter ni zapazila, da se iz peči kadil. Ko je stopil služabnik v sobo, je bila že s plinom napolnjena. Odprl je okna in klical na po- moč. Kraljica mati je izgubila zavest. Pokli- canemu telesnemu zdravniku se je posre- čilo, poklicati jo k življenju, vendar mora za sedaj ostati še v postelji.

Poizkus samoumora. Predsinočnjim ob 7. uri se je ustrelil z revolverjem v prsi 20letni Marij Del Tin, brat onega Karola Del Tina, ki je bil meseca avgusta m. l. več dni v zaporu, ker je bil na sumu, da je on morilec kočijažev. Tedaj je bil aretovan tudi Marij Del Tin. Marij Del Tin je bil prenešen v mestno bolnišnico, kjer so zdravniki iz- javili, da je jako težko ranjen.

NIKDAR NI VLADALA V SRBIJI TAKA KORUPCIJA KAKOR ZDAJ.

Minister Stojanović je v skupščini iz- javil, da se je povrnila carina za deske belgrajski tvornici sladkorja, ker se deske niso mogle nabaviti v Srbiji. Interpelant pravi, da povračilo ni bilo pravično in da je oškodovana srbska država za 79.000 di- narjev. Mladi radikalec Drasković pravi, da je ravnateljstvo belgrajske sladkorne tvornice ogoljufalo srbsko državo. Nikdar ni vladala v Srbiji taka korupcija, kakor zdaj. Ker ma vsak minister svojo afero, ni nobenega v vladi, ki bi nadzoroval svoje tovariše mi- nistre. Večina skupščine je pa odvisna od vlade. Pasić pravi, da govori Drasković o stvarih, ki niso na dnevnem redu.

VAŽNA SKUPŠČINA V ZAGREBU.

Zagreb, 31. decembra.

Malo pred Božičem je zborovala stran- ka prava, da določi svoje stališče glede pri- hodnjih saborskih volitev. Znalno se je že dol- go časa, da se stranka prava nič kaj povoljno ne čuti v društvu koalicije, zato je na tem zborovanju sklenila, da bode pri bodočih vo- litvah kandidirala na temelju programa iz l. 1894.; zato bode stopila v zvezo z vsemi oni- mi strankami, ki se drže hrvaškega državnega prava, namreč s Starčevičevo, krščansko so- cialno in kmečko stranko, ali obenem ostane še v koaliciji ter je določila svoje poverjenike za središnji volivni odbor koalicije. Proti te- mu sklepu se je oglašalo le nekaj glasov iz Djakova, ki so zahtevali, da se stranka izloči iz koalicije, kar pa ni obveljalo. Čisto na- ravno bi pa bilo, da se je stranka prava zdru- žila s Starčevičevo ter pri prihodnjih volitvah nastopila kot ena stranka, ki bi gotovo zmago- nosno izšla na volivnem bojišču. Kot zdru- žena stranka prava bi dobila najmanj 50 mandatov, tedaj dobro absolutno večino; a kar bi bilo pri tem največ vredno, bi bilo to, da bi imeli Mažari nasproti taki kompaktni stranki več spoštovanja nego proti večini več združenih strank. Ta stranka bi potem tudi predstavljala pravo hrvaško stranko, kajti večina hrvaškega naroda je po veri katoliška, a po političnem mnenju v taboru Starčevičeve stranke. Le ta stranka more rešiti Hrvatsko iz današnjega žalostnega položaja. Hrvati bi morali vendar sedaj spoznati, da jih je ne- srečno strankarstvo dovelo na rob propasti. Zato je stranka prava dolžna, da stori pri prvi priložnosti še en korak dalje, da se bode potem velika večina Hrvatov nahajala v enem taboru, iz katerega se bode moglo tudi zmagonosno napredovati proti mažarskim imperialističnim nakanam.

GG. NAROČNIKOM!

Da vstrežemo mnogostranskim žel- jam naročnikov, bo »Slovenec« stavljen z razločnejšimi črkami. Danes tega še ni bi- lo mogoče izvršiti v celem obsegu, izvr- šimo pa to popolnoma tekom prihodnjega tedna.

Telefonska in brzojavna poročila.

EX LEX NA HRVAŠKEM.

Zagreb, 2. januarja 1908. Včeraj se je pričelo na Hrvaškem izvenzakonsko sta- nje, dež. uradniki so dobili svojo plačo, a

izplačujejo se tudi drugi izdatki, o katerih hrvaški sabor ni razpravljaj in jih tudi ni odobril.

BÜLOW - AERENTHAL.

Dunaj, 2. januarja 1908. Bülow in Aerenthal sta si povodom novega leta pri- srčno čestitala, naglašujoč pristrčnost nemško-avstrijske zveze.

EBENHOCH.

Dunaj, 2. januarja 1908. Poljedelski minister dr. Ebenhoch je odložil nižjeav- strijsko glavarstvo.

ODLIKOVANA MINISTRKA PRED- SEDNIKA.

Dunaj, 2. januarja 1908. Cesar je obe- ma ministrskima predsednikoma povodom sklepa pogodbe podelil veliki križ Štefa- novega reda. Obenem je še več drugih oseb odlikovanih.

JEZIKOVNO VPRAŠANJE NA ČEŠKEM.

Heb, 2. januarja 1908. Tukajšnje so- dišče je zavrnilo neko češko vlogo neke- ga praškega advokata, češ, da v okraju češčina ni v deželi običajni jezik. Češki poslanci so zadevo izročili češkemu mi- nistru Pražeku.

OSEBNA VARNOST V TRSTU.

Trst, 2. januarja 1908. Včeraj popo- ldne je 25 moških v ulici Giuliani napadlo rešilni voz, v katerem sta sedela zdravnik iz rešilne postaje in bolniški strežnik. Zdravnika so pretepli, češ, da je k nekemu človeku, ki je vsled pijanosti zbolel, pre- pozno prišel. Zvečer je bil v ulici sv. Mar- ka napaden neki Borštner. Napadalcu so mu vzeli 16 kron.

IZJEMNO STANJE V BARCELONI.

Madrid, 2. januarja 1908. Kralj je su- spendiral ustavne garancije za Barcelono. (Glej politični pregled na prilogi. Ur.)

NEMIRI V BESARABIJI.

Odessa, 2. januarja 1908. V Besarabiji so povodom iztirjevanja davkov izbruhnili nemiri. 11 policistov in kmetov je ubitih, več ranjenih. V okraj so odposlani dra- gonci.

HARDEN.

Berolin, 2. januarja 1908. Ker Harde- na ni bilo k obravnavi ter se je izgovoril, da je bolan, se je obravnava, v kateri bi se imel on zagovarjati, preložila.

Listnica uredništva.

M. Vemo, da imate mnogo dela, a kratka poročila bi nam vendar lahko pošiljali, da bi »Slovenec« ob Novem letu imel poročila tudi iz Vašega kraja. — O. R. Poročalte o vsaki stvari hitro! Marsikatera novica postane sta- rica, ako se en dan na njej sedi.

Za prihodnje leto

priporočam:

Stenski koledar, cena 40 vin., po pošti 50 vin.

Mali skladni koledar, cena 50 vin., po pošti 60 vin.

Veliki skladni koledar, cena K 1 10, po pošti K 1 20.

Trgovski koledar, cena K 1 —, po pošti K 1 10.

Velika Blasnikova pratika, cena 24 vin. 2589 6—5

Družinska pratika, cena 24 vin.

JERNEJ BAHOVEC

v Ljubljani

poleg Prešernovega spomenika.

Zahvala. 2

Za premnoge dokaze pristrčnega sočutja ob smrti našega iskreno ljub- ljeneega soproga oziroma očeta, go- spoda

Ivana Černeja

izrekamo v lastnem imenu in v imenu sorodnikov vsem prijateljem in znancem pokojnega najiskrenejšo zahvalo. Posebno pa se zahvaljujemo vsem darovateljem krasnih vencev, dale slo- v. bč. svetu ljubljanskemu, ki se je po deputaciji velerodnih gospodov župana Ivana Hribarja, ter občansk h svetnikov Kozaka, Predoviča in dr. Trillerja udeležil pogrebu, dalje slavni mešarski zadrugi in vsem znancem in prijateljem, ki so blagovolili spre- miti rajnega k večnemu počitku.

V Ljubljani dne 2. jan. 1908.

Žalujoča rodbina.

Vsem svojim velecenjenim obisko- valcem in odjemalcem, prijateljem in znancem voščim 3013

veselo, srečno novo leto

zahvaljujoč se za izkazano mi naklo- njenost; priporočam se tudi v bodoče.

Spoštovanjem

Ivan Ponikvar

trgovec in gostilničar

— Št. Vid nad Cerknico. —

Veliko zalogo absolutno zalamčenega prístnega vina, 1097

priporočano opetovano od knezoškof. ordi- narijata ljubljanskega p. n. vlč. gg. župnikom za mašna vina, ima **Kmetijsko društvo v Vipavi.** — Izborna kvaliteta: belo namizno vino 40—50 K, pinela ter fina desertna vina, kakor ital. rizling in beli burgundec od 50—60 kron, postavljeno v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56 litrov se ne oddaja; na debelo po dogovoru ceneje. — Stara desertna vina v buteljkah po 1 do 1 20 K. Prevara izključena, ker je klet pod nadzorstvom dekana vipavskega.

Za zadruge in večje množine izjemne cene. — Za obilne naročbe se priporoča

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Dva mizarska pomočnika in enega vajenca

sprejme takoj v trajno delo **Fran Babnik**, Studenec št. 9. Posta Dev. Mar. v Polju. 2972 3—1

Zahvala.

Slavna o. k. priv. „Vzajemna zavarovalnica“ v Gradcu, je daro- vala za jubilejsko ustanovo v prid po- nesrečenim gasilcem, oziroma njihovim vdovam in sirotam znesek **500 K.**

Za ta velikodušni prvi dar, se v imenu gasilske zveze, podpisana najtopleje zahvaljujeta. 2988

Ljubljana dne 2. januarja 1908.

Za gasilsko zvezo:

Fran Ks. Trošt **Fran Doberlet**

tajnik. načelnik.

Razglas.

Županstvo na Vrhniki razpisuje službo občinskega tajnika

z letno plačo 1500 Kron.

Službo bode nastopiti najkasneje 30 januarja 1908.

Slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi popolnoma zmožni prosilci naj vložijo z dokazili usposobljenosti in izpričevali dose- danjega službovanja opremljene prošnje

do 10. januarja 1908

podpisanemu županstvu.

Vrhnika, 1. januarja 1908.

Gabriel Viktor Jelovšek, župan.

Odgovorni urednik: Ivan Stele

Austro-Ogrska.

Cesar

prične 9. t. m. zopet podeljevati splošne avdi-jence.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Po dr. Heroldu sestavljena spomenica Becku o poravnavi nasprotstev Nemcev in Čehov obsega sledeče točke: Dež. red se mora popolnoma izpremeniti primerno časovnim ljudskim potrebščinam. Poravnati mora vsa sporna vprašanja. Določiti se mora stališče češkega kraljestva kot državnopravne celote nasproti ostalim državam po določenih pragmatične sankcije. Oba naroda se morata priznati kot politična naroda s popolno enakopravnostjo. Odgovorna naj bo deželna vlada deželnemu zboru. Po zgledu hrvaške ustave bi naj bili odgovorni načelniki posameznih deželnovladnih oddelkov. Deželno upravno sodišče bi razsojalo kot zadnja instanca v vseh avtonomnih zadevah. To sodišče bi imelo znak kasacijskega sodišča. Natančno naj se določi kompetenca deželnega zbora. Avtonomne oblasti bi se delile v okrožna zastopstva in v okrožne odbore. Znatno bi se ome-tili posli deželnega odbora. Volivni red bi se izpremenil v najmodernejšem smislu. Natančno se morajo opisati jezikovne pravice po uradih, šolah in v javnem življenju, kakor tudi vprašanje o obrambi narodnih manjšin. Deželni red bi moral obsegati tudi finančna določila. O nemško-češki spravi sta se izjavila tudi minister Peschka in prejšnji minister Prade. Peschka pravi, da se doseže sporaz-umljenje po sodelovanju obeh narodov. Sku-paj se morajo vnesti voditelji obeh narodov, da se sporazumejo o njunih pravicah. Z dobro voljo in po vladnem sodelovanju je mogoče sporazumljenje. Prade pa izjavlja med dru-gimi: Državna, ne ljudska potreba zahteva, da živita v miru sosedna naroda. Boj obeh na-rodov osobito na jezikovni meji ne bo nikdar prenehal. Čehom ne morejo dati Nemci no-vih koncesij. Pri državni in deželni upravi se mora gledati na to, da se ustreže nemški zahtevi po avtonomiji. Vsak narod pokrij iz svojega stroške za šolstvo in za kulturne stvari. Če se ne posreči sprava, lahko zopet doživimo obstrukcijo in deželnem in držav-nem zboru. Narodni boj bo divjal dalje. Zma-gali bodo gospodarsko premočni Nemci po postavi velikih števil, ker je večje vrednosti 60 milijonov Nemcev kakor 6 milijonov Če-hov.

Strojne puške.

Vojna uprava uvede oddelke strojnih pušk. Pehotni oddelek strojnih pušk bo imel 2 častnika, 1 narednika, 2 četovodji, 2 deset-nika in 2 poddesetnika, 17 mož in 2 častniški slugi. Skupno obsega oddelek 2 častnika in 17 mož z 12 konji in z dvema strojnima pu-skama. Oddelki so slabši za 1 častnika in 19 mož kakor pri nameravanih oddelkih c. kr. deželne brambke, ki bodo imeli že v miru štiri strojne puške. Kavalerijski oddelek strojnih pušk bo pa imel 1 ritmojstra, 2 subalterna častnika, 1 kovača, 1 računskega podčastnika, 1 stražmojstra, 4 četovodje in desetnike, 3 pa-trulne vodje, 43 mož in 3 častniške sluge, sku-paj torej 3 častnike, 60 mož s 60 konji in štiri strojne puške, kakor tudi dva orožna mojstra.

Andrassyjev jezikovni ukaz.

Ogrski notranji minister grof Andrassy je izdal stoliškimi oblastim ukaz, da morajo v prvi vrsti višji stoliški svetniki in sodniki znati jezik prebivalstva v svojem okraju, da zamorejo občeštevati z njim. Ta ukaz dokazuje, da so se pričeli Mažari sramovati pred svetom in da hočejo javnosti nasuti nekoliko pe-ska v oči.

Tisza porazil Košutovce.

Košutovceve se je ljudstvo že nekoliko naveličalo. V Biharju so pri volitvah stoliških uradnikov podlegli Košutovci proti kandida-tom odbora, ki ga je vodil bivši ministrski predsednik Tisza, dasi je košutovski višji žu-pan Glatz nastopil z vso silo za kandidate Košutove stranke.

Anarhisti v Budimpešti.

V Budimpešti so zaprli Rusa Stevickega in rusko šiviljo Usarovic, ker pripadata anar-histom, ki so ustanovili v Budimpešti anarhi-stično društvo »Giordano Bruno«, kjer so pre-davali o anarhizmu nemško in mažarsko. Za-preti nameravajo še več oseb.

»Reichspost« zopet povečana.

Ob novem letu je dobila »Reichspost« večjo obliko. Čez en mesec se izpremeni tudi notranja listova ureditev.

Minister Gessmann o antisemitizmu.

»Budapesti Hirlap« je objavil poročilo o Gessmannu, češ, da je trdil, krščansko-social-ni program ne obsega antisemitizma. Gess-mann zdaj izjavlja, da je poročilo »Budapesti Hirlap« izmišljeno.

Bojkot pruskega blaga v Galiciji.

Odbor »Lige za pospeševanje domače obrti« v Lvovu je izdelal načrt za bojkot pruskega blaga. V prvi vrsti naj se naroča do-mače blago. Načelnik »Poljskega kola« Gla-binski je naglašal, da naj predvsem odpravijo prusko medtrgovino. Člani lige dobe posebno znamenje.

Shod nemških obrambnih društev.

Ministri Derschatta, Marchet in Peschka se udeležijo poleg velikega števila nemških po-slancaev shoda nemških obrambnih društev 4. t. m. Shoda se udeležijo tudi odposlanci iz »rajha« in Ogrske.

Državni zavarovalni zavod zasebnih urad-nikov.

Dne 15. t. m. imenujejo dvajset članov za centralo državnega zavarovalnega zavoda za-sebnih uradnikov. Glavni tajnik, odnosno rav-natelj, postane dr. Onciul, ki je organiziral moravski deželni zavarovalni zavod. Zavod bo imel sedem glavnih mest, in sicer: 1 za Dunaj, 2 za Nižnje Avstrijsko in alpske de-žele, 3 za Bukovino, 4 za Trst, Primorsko, Kranjsko in Dalmacijo, 5 za Moravsko in Sle-zijo, 6 in 7 za Češko.

Predpisi za napredovanje častnikov.

Cesarju so predložili nove predpise za napredovanje častnikov. Podrobnosti še niso znane. V bodoče odpade takozvan usposob-ljenostni izkaz štabnih častnikov. Izidejo tudi predpisi o kvalifikacijskih listih.

Brezverstvo in vera.

Upravno sodišče je imelo 31. m. m. za-nimivo razpravo. Zakonska Mack sta namreč naznanila svojemu glavarstvu, da izstopita s svojima štiri in šest let starima otrokoma iz katoličanstva in da postaneta brezverca. Okr. glavarstvo pa ni vzelo na znanje naznanila o otrocih, ker brezverstvo ni vera. Pritožbo sta odbila tudi praško namestništvo in naučno ministrstvo. Upravno sodišče je tudi razso-dilo, da »brezverstvo« ni nikaka vera (kon-fesija).

Pogreb Dunajevskega.

Na Silvestrovo dopoldne ob 11. uri so pokopali v Krakovu bivšega finančnega mini-stra Dunajevskega. Cesarja je zastopal grof Koloniewski. Pogreba so se udeležili ministri Korytowski, Abrahamowicz, dr. Ebenhoch, namestnik Potocki in drugi dostojanstveniki.

Vračanje iz Amerike.

Češki deželni odbor je dognal, da se je povrnilo iz Amerike do 20. decembra mino-lega leta 21.000 delavcev na Češko. V Tešinu se ustanovi za štiri mesece posredovalnica.

Avstro-ogrška banka.

O prošnji avstrogrske banke za podaljš-anje privilegija piše »Budapesti Hirlap«, da se bo pogajala ogrska vlada z banko. Ne ve se pa, kakšen bo izid. Na Ogrskem se močno deluje na odpravo skupne banke in na usta-novitev samostojne ogrske banke. Glede na bančno vprašanje nastane hud in zanimiv boj.

Vojaške zahteve in Mažari.

»Pesti Naplo« piše, da dela vojni minister z vso silo na pomnožitev števila vojaških no-vincev. Podpira ga prestolonaslednik. Ogrska vlada se ne more izogniti temu vprašanju in bo izkušala doseči narodne koncesije, da do-voli povišanje števila vojaških novicev.

Novoletni sprejemi na Ogrskem.

Člani koalicije so se poklonili na novega leta dan ministrskemu predsedniku. V daljšem govoru je pozdravil ministre dvorni svetnik Saghy. Naglašal je, da si je pridobila vlada velike zasluge, ker je izvedla pogodbo. Mini-strski predsednik Wekerle se je zahvaljeval strankam za podporo. Stalil si je nalogo, da ugotovi gospodarske razmere. V velikih pote-zah se mora delovati na gospodarskem polju. Za naše proizvajanje moramo dobiti trge. Na-znanja, da predloži vladi novo vrsto zakon-skih načrtov, in sicer o davčni preosnovi, o užitniškem davku, o davku na špirit, o pre-osnovi zborničnega poslovnika in o volivni preosnovi. Vlada ne zasleduje politike zatira-nja, marveč politiko sporazumljenja. To sta-lišče zastopamo tudi nasproti Hrvaški. Neod-višna stranka se je poklonila tudi Košutu. Če-stital mu je podpredsednik Hollo. Košut je v svojem odgovoru rekel, da upa na samostojno ogrsko banko. Volivna preosnova se mora rešiti tako, da ostane Ogrska vedno domovina državo vzdržujočega mažarskega naroda. Grof Ferdinand Zichy je rekel članom ljudske stranke, ki so mu čestitali ob novem letu: Strankin program se ne izpremeni. Živila do-movina, živio kralj, živila rimsko-katoliška cerkev.

Novo leto pri cesarju.

Cesarju so čestitali ob novem letu nad-vojvode Franc Ferdinand, Karol Franc Jožef, Ferdinand Karol, Frančišek Salvator, Frid-erik, Evgen in Rainer. Cesar je sprejel v po-sebni avdienci princa Leopolda Avgusta Saško-Koburškega in Gotskega. Ob 11. uri do-poldne so čestitali cesarju glavni pobočniki. Ob šestih zvečer je bil v Schönbrunnu rod-binski diné, ki so se ga udeležili nadvojvode in nadvojvodinje. Cesarju je napil Franc Fer-dinand. Cesar se je ginjen zahvaljeval.

Jezikovno vprašanje v Hebu. — Kramaf o nemško-češki spravi.

Na pritožbo praškega odvetnika dr. Še-beste je odgovorilo višje praško sodišče, da je vprašanje o jezikovni razsodbi hebskega okrajnega sodišča po pravni poti rešeno.

Dr. Kramaf objavlja v »Denu« članek gle-de na nemško-češko spravo, v katerem na-glašja: Hočemo, da se doseže na Češkem mir in se ne bojimo pogajanj z Nemci, ki vedo, da ne gremo čez gotovo mejo. Integriteta de-žele in enakopravnost obeh narodov je v ce-lem češkem kraljestvu postavno zagotovljena. Najzmernejši Čehi zahtevajo pravico, da ob-čujejo z državnimi uradi naravnost brez tol-mača.

Grof Dzieduszycki proti pruski poljski predlogi.

Grof Dzieduszycki je izjavil glede na ak-cijo »Poljskega kola« proti pruski poljski pred-logi: Ne prejšnje in ne sedanje »Poljsko kolo« se ni dalo zapeljati po svojem temperamentu. Razumelo je in razume ožigosati prusko vla-do, ki se ne identifikuje z nemškim ljudstvom. Načelnik »Poljskega kola« Olombinski je že

trikrat sijajno dokazal, kako škodljiva je zveza s prusko vlado, ki ne odgovarja ne koristim naše države in ne Evrope.

Dr. Lueger o hrvaškem vprašanju.

Dr. Lueger je izjavil v nekem zagreb-skem listu o hrvaškem vprašanju: Odkrit pri-jatelj sem Hrvatom. Priznam, da je njihovo stališče težavno in vem, da trpe vsled ma-žarskih stremiljenj. Ni nič čudnega, da simpa-tiziram s Hrvati. V sedanjem času je pa že težavno za me, če kaj rečem, ker razlagajo Mažari vsako mojo besedo tako, kakor da bi bil član kake zarote. Kar mi leži na srcu, tudi odkrito povem. Če povem resnico, se jeze Mažari, ker ne morejo prenesti resnice. Dasi pa simpatiziram s Hrvati, ne razumem njihove politike. V zadnjem času me je pre-se-netila njihova reška resolucija. Poznam miš-ljenje Mažarov in zato sem se čudil, da se je sklenila reška resolucija. Zadovoljen tudi nisem s politiko hrvaških politikov. Vedno sem mislil, da je edini odkriti prijatelj Hrvaške Avstrija in da se morata zato brez-pogojno približati obe deželi. Postopanje hrvaških de-legatov v Budimpešti me je zelo veselilo. Vsi dostojni Hrvati so po moji sodbi dolžni, da se pri novih volitvah v hrvaško skupščino združijo v skupnem taboru proti Ogrski. Ni li to mogoče? So se li tako poslabšale raz-mere? Iznenadilo me je, da je obiskal dr. Frank ministrskega predsednika dr. Wekerla. Poznam dr. Franka, da je pameten mož in zato se zelo čudim, da se je vsedel ogrskemu ministrskemu predsedniku.

Avancement v rezervi.

Za poročnike pri lovcih, pionirjih in pri železniškem in brzojavnem polku je bilo ime-novanih 1429 rezervnih kadetov in 302 re-zervnih podčastnika, pri kavaleriji 3 rezervni kadeti 73 rezervnih podčastnikov, pri artilje-riji 479 rezervnih kadetov in 108 rezervnih podčastnikov, pri trdnjaviški artiljeriji 71 re-zervnih kadetov in 23 rezervnih podčastni-kov, pri trenu 131 rezervnih kadetov in 62 podčastnikov in pri saniteti 20 rezervnih ka-detov in 2 rezervna podčastnika.

CESAR FRAN JOSIP VSPREJME KRALJA PETRA?

Dunaj, 31. dec. »Vaterland« poroča iz Belgrada, da je ministrski predsednik Pasić stavil za sklep trgovinske pogodbe z Avstrijo pogoj, da sprejme cesar Franc Jožef kralja Petra v avdienci, bodisi spomladi na Dunaju ali pa poleti v Ištu. List povdarja, da utegne biti ta vest verojetna radi okolnosti, ker je pred par dnevi avstroogrski poslanik v Be-lemgradu priredil obed na čast prestolonasled-nasledniku Juriju.

AVSTRO-OGRSKA IN ITALIJA.

Avstrijski zunanji minister grof Aehren-thal je čestital brzojavno italijanskemu zuna-jnemu ministru Tittoniju ob novem letu. Če-stitka naglašja, da se z veseljem spominja pri-srčnega občeševanja leta 1907 s Tittonijem. Naj bi novo leto še tesneje združilo prijateljstvo in zaupanje med obema državama. Tittoni je takoj odgovoril, da so mu najprijetnejši spo-mini na odkritosrčno in simpatično občeševanje z Aerenthalom.

MOLTKE - HARDEN.

V razpravi Moltke-Harden dne 31. m. m. je govoril državni pravdnik. Očital je Hard-nu, da si je gradil svojo zgradbo zgolj na iz-poved ene bolne ženske. Domovini je storil slabo uslugo. Predlaga za Hardna štirimesečni zapor; sotožnik ima pravico, da objavi od-ločilni del razsodbe na Hardnove stroške po časopisju in seveda tudi na uvodnem mestu lista »Zukunft«. Harden naj nosi sodne stroš-ke. Državni pravdnik naznanja, da mu je došlo grozilo pismo, da bo zahrbtno ustre-ljen, če bo Harden obsojen. O tej grožnji je rekel državni pravdnik: »Smejam se.« V če-trtek ob 10. uri dopoldne se nadaljuje raz-prava.

MAROKO.

Zastopniki Španske in Francoske so na-znanili vevlastim, da ju je pooblastil maroški sultan v smislu algeciraške pogodbe, da nad-zorujeta eno leto uvoz orožja. V petek pride v Madrid francoski zunanji minister Pichon.

MIR V PERZIJI.

Perzijski generalni konzul v Tiflisu je do-bil od perzijskega zunanjeja ministra dopis, ki naznanja, da so popolnoma odpravljena nesporazumljenja med vlado in ljudstvom. Med šahom in parlamentom se je doseglo popolno sporazumljenje. Šah in vsi ministri so prisegli na koran, da hočejo spoštovati vse perzijske ustavne postavbe.

ANTISEMITIZEM NA ANGLEŠKEM.

»Splošno se sodi, da na Angleškem ne po-znajo antisemitizma. Res je, da Anglež ne vpije proti judom, a zato jih pa v praksi boi-koтира. Ne kupuje pri judih, ne vzame judov-skega delavca in rokodelca, ne mara judov-skega zdravnika. Hišni posestnik ima stano-vanja rajše prazna, kakor da bi jih oddal ju-dom v najem. Tudi delavska društva ne spre-jemajo judovskih delavcev.

PROTI POVZROČITELJEM NEMIROV V PERZIJI.

Vsi perzijski ministri so došli 1. t. m. v parlament, da odgovore na interpelacijo o sodnem zasledovanju povzročitelje zadnjih nemirov. Vojni minister in teheranski guver-ner sta obljubila, da bodo kaznovali krivce. Zbornico je med sejo stražilo vojaštvo, kate-remu je poveljeval neki general.

BELGIJA.

Umrl je belgijski ministrski predsednik Al Trooz.

ZAPLENJENO OROŽJE NA MORJU.

Španska policija je zaplenila na nekem španskem parniku 9000 patron in zaboji s sa-mokresli, ki so jih hoteli vtihotapiti med Mav-re. Zaprli so pet Mavrov.

SMRT FRANCOSKEGA JUSTIČNEGA MI-NISTRA MED SENATOVTO SEJO.

Med sejo francoskega senata je nenado-ma umrl v zborovalni dvorani francoski ju-stični minister (ne finančni, kakor smo v to-rek med brzojavkami poročali) Guyot Des-saigne. Z ozirom na ministrovo nenadno smrt so odpovedali predsednik Fallières in franco-ski ministri običajne novoletne sprejeme.

NOVI VLADAR NA SAMOSU.

Ker na Samos odposlana komisija ni mo-gla poravnati spora med knezom Georgiada-som in senatom, je turška vlada odobrila kn-ezovo prošnjo za odstop. Samoški knez je po-stal državni svetnik Kopasiss Effendi.

V TIFLISU VRŽENA BOMBA.

Revolucionarji so streljali iz revolverjev 31. m. m. v Tiflisu na člane »Patriotične druž-be« in vrgli bombo, ki je ubila dve, ranila pa več oseb.

MAROŠKA POLICIJA.

Po dogovoru med maroškim sultanom in francoskim poslanilstvom bi se morala 1. tega mes. uvesti policija v Tangru in v Rabatu. Ker so se pa zato pojavili nemiri v rabatski oko-lici, je sklenil sultan, da uvede policijo, ko se dežela pomiri.

ŠVEDSKI DEŽELNOBRAMBOVSKI MI-NISTER

je postal generalni major Malm.

OBSOJENI POSLANCI PRVE RUSKE GO-SUDARSTVENNE DUME.

Razven dveh so obsojeni vsi obtoženci glede na wyborški oklic v trimesečni zapor.

BOMBNA EKSPLOZIJA V BARCELONI.

V neki barcelonski hiši na Pablo cesti je razpočila bomba. Ubila je ena, ranjeni pa dve osebi.

AMERIKA IN JAPONSKA.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz New Yorka, da je severoameriška vlada zalogo streliva na Filipinali potrojila. »Sun« poroča, da je Japonska naročila mnogo streliva.

Glavno bivališče »Črne roke« odkrito.

Posrečeni lov. — Šola za zločine.

Po mnogih brezuspešnih poizkusih, dobiti v roke člane skrivne zveze »Črne roke«, ki je že več let v vseh večjih mestih ameriških Združenih držav vršila svoje delovanje, se je slednjič vendar posrečilo policiji, da je odkrila to družbo. 24. dec. je prišla v Pittsburg večja družba skrivnih policistov, ki so jih tja odposlali iz raz-ličnih mest, da bi izvršili že dolgo časa pripravljeni čin proti zloglasni organizaciji »mano nera«. Ta skrivna zveza, sestoječa izključno je iz Italijanov, se je pred več leti ustanovila edino le z namenom zase-jati in razširjati zločinsko delovanje nea-poljske kamore in sicilijske mafije tudi na ameriških tleh. Razlika med italijansko kamoro in lepo družbo v Ameriki je le ta, da je v Ameriki pri njih zločinih tekla kri, medtem ko so se obe zločinski organiza-ciji v Italiji zadovoljevali s tatvinami in vlomi. Moč »mano nera« je bila zelo ve-lika, ker je imela svoje pristaže tudi v višjih krogih. Veikansko je število tatvin, umorov in roparskih umorov, ki jih je iz-vršila ta družba. Sedaj se je policiji posre-čilo po hudem boju aretirati 19 oboroženih Italijanov v njih skrivališču. Skrivališče so imeli v neki temni, ozki in zamazani ulici, kjer so imeli tudi posebno šolo za — zločine. V pritličju je bila, da se odvrne vsaka sumnja, restavracija. V podzemeljskih prostorih so imeli pravi arzenal za izdelovanje orožja, municije in raznesilnih tvarin. Policijski častnik, ki je vse to vo-dil, se je napram nekemu poročevalcu iz-razil sledeče: Mi smo vdrlj v luknjo zlo-čincev od dveh strani istočasno, in sicer eden oddelek s ceste skozi restavracijo, drugi pa skozi podzemeljski hodnik, ki je bil pripravljen od zločincev za slučaj bega. Ko smo prišli v podzemeljske prostore, so imeli ravno »šolo«. 15 dečkov se je ravno vadilo z bodali. Stene v šoli so bile po-slikane s surovo izdelanimi slikami, ki so vse predstavljale umore. Čedno družbo so vklebili in utaknili tja, kamor spada.

Iz slovanskega sveta.

sl Preganjanje časopisja v Bosni. Te dni je bila zaplenjena »Srpska reč«, ker je name-stu »okupacija« imela tiskovno pomoto »uko-pacija«. Če bi imeli v Bosni našega tiskar-skega škrtca, bi pri taki cenzuri menda sploh noben list ne zagledal belega dne.

V Banjaluki je bil sojen 24. t. m. bivši odgovorni urednik »Otađbine«, Svetozar Zrnić. Obdolžili so ga po 20 konfiskacijah kaljenja javnega mira, hujskanja proti narodu, razžaljenja uradnikov, častnikov. Zrnić je bil

Delniška družba „ZDRUŽENIH PIVOVAREN“ Žalec in Laško

— priporoča svoje izborno pivo. — Specialiteta: „Salvator“ (črno pivo a la monakovsko). —
Zaloga Spodnja Siška (telefon št. 187).

Pošiljatelj na dom sprejema restavracija „Narodnega Doma“ g. Kržišnik (Telefon št. 82.)

obsojen v eno leto težke ječe, a se je proti obsodbi pritožil.

sl. Zanimive številke. Na 55 čeških ljudskih šolah v Pragi, ki imajo 442 razredov, je letos vpisanih 21.323 otrok, izmed katerih je 10.564 dečkov in 10.777 deklic. Od vseh teh učencev je samo 125 otrok židovskega veroizpovedanja in po narodnosti 33 nemških otrok. Na šestih nemških ljudskih šolah s 57 razredi je 2495 otrok, izmed katerih je 1119 dečkov in 1340 deklic. Od teh pa je 1368 otrok židovskega veroizpovedanja in po narodnosti 593 čeških otrok. Iz teh števil se vidi, kdo v Pragi polni nemške šole.

sl. Hlinka v ječi. Brnskemu »Hlasu« se poroča, da se župnik Hlinka, karsetič zdravja, zelo dobro počuti; večkrat pa mora pred preiskovalnega sodnika in vsako zaslišanje pomeni novo pravdo za Hlinko. Z drugimi slovaškimi političnimi jetniki (dr. Šrobar in drugi) Hlinka ne sme občevati. Občuje samo z nekim judom in nekim rumunskim seljakom.

sl. H. Sienkiewicz proti predlogu protipoljske postave na Pruskem. Sloveči poljski pisatelj je nastopil v listu »Echo de Paris« z odprtim pismom zoper predlog o eksproprijaciji poljskega ozemlja na Pruskem. Poljski pisatelj apelira na pravično mnenje cele Evrope ter zove znani predlog pruske vlade največjo nepravilnost in največjo podlost v zgodovini XX. stoletja.

sl. Protičeška postava na Spodnjem Avstrijskem. Letošnje leto je bilo zelo bogato glede na brutalno nasilje močnih narodov proti slabjšim, ki imajo to nesrečo, da so v njihovem področju Slovaki na Ogrskem. Poljaki na Pruskem so tega dokaz nad vse jasen. Niti Nemci v Cislajtani niso zaostali za Mažari in Prusi. Na Spodnjem Avstrijskem — v dvojezični deželi — so izdali postavo, po kateri je nemščina kot učni jezik na nadaljevalnih šolah ter se onemogočuje ustanovitve zasebne šole. Uradna statistika sama priznava, da je samo na Dunaju 6000 čeških učencev s to postavo pripravljeno ob strokovno izobrazbo; nemških učencev je nekaj čez tri in pol tisoč. Kakor se vidi, ta postava ne zaostaja za predlogom protipoljske postave na Pruskem in sicer ne tako glede na posledice, ampak na namen.

sl. Slovanski shod. Ruski list »Rus« predlaga vseslovanski shod. Politični in moralni motivi zahtevajo, da bi se ta shod vršil na poljskem ozemlju. »Rus« celo predlaga, da bi se shod vršil v Zakopanem, znanem letovišču Poljakov.

sl. Spomenik na Beli gori nameravajo postaviti Čehi.

Znanost in umetnost.

* Izšlo je osem napevov k blagoslovom za mešane pevske zборе. Zložil jih je g. Karol Bervar, vodja orglarske šole v Celju. Pesmi so lahke in melodične. Prodaja jih skladatelj sam, partituro po 1 K, štirje glasovi v 2 komadah tudi 1 K. Dobe se tudi v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani, katera je pesmi na prav ličen papir natisnila.

* Ansprachen für christliche Müttervereine, von dr. Anton Leinz. Pisatelj je bil dolgoletni predstojnik društva krščanskih mater in je svojo veliko praktično vsposobljenost pokazal v tem delu. Po knjigi bodo segli voditelji krščanskih ženskih društev, ker se jim v njej nudi bogata vsebina za predavanja in eksortacije. Tudi vzgojitelji bodo v njej našli poleg bogate življenjske izkušnje nebroj misli, nasvetov in podnetov za svoje izobraževalno delovanje. Knjiga stane 3 K 36 v. Vse te označene knjige se dobe v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

* Svatopluka Čecha »Pisnô otroka« izidejo v trideseti izdaji, in sicer bo ves rokopis natančno do zadnje pičice reproduciran, fotografično na kamen prenešen, tako da bo imel čitatelj v rokah »Pisnô otroka«, kakor od pesnika samega napisane.

* Soho sv. Vavčava izdeluje prof. Mysl-bek. Stala bo na Vavčavskem namestju v Pragi.

Razpisuje se služba dobro izvežbanega 2987 3—2

organista

V pisarniških poslih izvežbani dobé lep postranski zaslužek. — Krajne razmere ugodne. Plača po dogovoru. **Pismene lastnoročno pisane prošnje** naj se naslové na upravništvo »Slovenca« v Ljubljani do 12. januarja 1908.

Svetovna razstava St. Louis 1904. Najvišja odlika „GRAND PRIX“.

— Zahtevajte le: —

599 6

z varstv. znamko
GLOBUS
v rdečem pasu

GLOBUS
čistilni izvleček

ker se
ponujajo mnoga ponarejenja.

Edini izdelovatelj: Fritz Schulz ml. Akcijska družba, Lipsko.

Jožef Odar, mizarski mojster v
Srednji vasi (Bohinj), sprejme za
trajno delo takoj 3 1—1

3 pomočnike.

se priporoča velečas. cerkvenim
predstojništvom v obilna naročila ter si usoja naznaniti, da se
nahaja njegova

delavnica

odelej na

Elizabetni cesti

blizu samostana oo. jezuitov in
nasproti Jožefinumu. 555 3

6 kos. rjuh
najboljše vrste, brez šiva,
150 centimetrov široke,
200 cm dolge **K 14.50.**
Tkalnica za plačo in bombazina
Bratje Krejcar,
Dobruška, češko.
Vročoplačinski in bombazinski tkanini, blag za dam. oblake.

KOBILA

lepa, srednje težka, srčna, pripravna za težo
in kočijo, se samo radi pomanjkanja krme
in vožnje **proda za 180 gld.**
Kje, pove iz prijaznosti upravništvo lista.
2998 5—2

Zahtevajte zastoj

in franko moj veliki, bogato ilustrirani
glavni cenik z nad 3000 slikami vseh vrst
uliknatih, srebrnih in zlatih ur, kakor tudi
vseh vrst solidnih zlatih in srebrnih, god-
benega orodja, jeklenega in usnjatega blaga
po izvirnih tovarniških cenah.
Nikel remont. ura K 3—
švic. izvir. „Roskopf“ pat. ura 5—
regist. „Adler Roskopf“, nikel re-
mont. z sldro 7—
Goldin rem. ura „Luna“, kolese z
dvojnimi pliščem 8.50
srebr. rem. ura „Gloria“ 8.40
„dvojni plišč“ 12.50
„oklep. verzija z rinfico na
pero in karab.“ 15 gr težka 2.80
ravn. Tula nikel ura „Luna“ kolese 10.50
ura z kakovico K 9.50, budilka K 2.90, kuhinjska ura K 3—
čes. cvetliska ura K 2.80.
Za vsako uro dajemo pismeno jamstvo!
Nikar tiskati! Zastojna dovoljena, ali denar nazaj!
Prva tovarna za ure **Fr. Konrad,**
z in k. dvorni založnik v Mostu (Brüx) 654,
Češko. 2316 1—4

Vsem p. n. naročnikom, odjemalcem in
gostom ter prijateljem in znancem voščiva : :

srečno, veselo novo leto!

ALOJZIJ in ANA ZAJEC, vinotržec
Spodn a Siška.

! Ponos !

vsake gospodinje je dobra kava, zato naj ne manjka v nobenem gospodinjstvu

Planinškove pražene kave.

Vsaka gospodinja, ki je le enkrat poskusila

Planinškovo praženo kavo

jo kupuje vedno, ker je ta kava vedno sveža in pražena potom vročega
zraka, skrbno izbrana nezdruženih in nezrelih zrn, vedno enake kakovosti,
najsladnejša — **zato najcenejša.** Nobena gospodinja naj ne opusti
vsaj enega **poskusa.** 2574 31

Proa Ljubljanska velika žgálnica kave
Dunejska oesta, nasproti kavarni „Evropa“.

Usem cenj. gostom, odjemalcem
prijateljem in znancem kot vsem
bišim naklonjenim posetnikom le-
tovišča **Grand hotela „Triglav“** v
Bohinju kličeva hvala in prigrčni

„Prosit novo leto“

proseč blagohotne naklonjenosti
udana 2970 3—2

Polka in Aug. Zajec

restavracija pri „Zajcu“
Ljubljana, Sodniške ulice 6.

Oglarji,

ki znajo **kôpe delati**, dobe takoj
trajno službo. 2926 3—5

Vprašanja naj se naslove na **gozdno**
oskrbnitvo barona Lanna,
Grünau, Almtal, Gorenje Avstrijsko.

Hiša na prodaj.
Iz proste roke se
proda
hiša na Bledu

na zelo primernem mestu, pripravna za
kako obrt, v bližini farne cerkve, četr ure
od novega kolodvora. — Hiša obstoji iz
8 sob, 2 kuhinji, 2 kletij, 1 orala
vrta. Več se izve pri **Antonu Sliv-**
niku na Rečici št. 54. 2994 5—1

Prešernova klet

v Kranju

gostilna s pravicami vino- in pivotoča na
drobno in debelo, se dá pod ugodnimi
pogoji **v najem ali na račun.**

Natančnejša pojasnila daje **Roos**
v Kranju. 3002 3—1

Radi inventure

se prodaja vsa vrste blaga globoko
pod nabavno ceno.

Posebno še: 2943 6—6

Kožuhov, jopice za dame in koljerji,
kakor tudi **kožuhov, sako za go-**
spode, kožuhi za mesto in potovanje.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič

Ljubljana, Glavni trg 5.

Kašelj!

2360 Kdor 24—9

ljubi svoje zdravje, ga odstrani. **5345** not.
potr. spričev. dokazuje o izbornem učinku

— Kaiser-jevih —

karamel za prsa

z treni folkami.

Zdravniško preizkušene in priporočene proti
kašlju, hripavosti, kataru, slezi, kataru v
grlu, oslovskemu in dušljivemu kašlju.
Zavoj 20 in 40 vin., škatljica 80 vin. dobivajo se
v Ljubljani: Lekarna pri „Orlu“ pri želez. mostu, de-
želna lekarna pri „Mariji Pomagaj“, E. Leustek; Ubald
pl. Trnkoszy, Jos. Mayer, pri „Kroni“ A. Bohinc, vogal
Rimske in Bleiweisove ceste; Ivan Gjurič v Metliki,
Karol Andrijaš v Novemestu, Karol Savnik v Kranju
in Josip Močnik, lekarna pri „Sv. Trojici“ v Kamniku.

Podružnica

v Spiljetu.

Belotiska glavniica

K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2

priporoča **premese** na **kreditne srečke** . . . K 18.—, žreb. 2. jan., glavni dobiček **K 300.000**

„ **srečke reg. Donave** K 10.—, 2. jan., „ **K 140.000**

„ **zem. kredit. srečke** K 5.50 7. jan., „ **K 100.000**

Vse tri premese skupaj samo **32 kron.**

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2%,

vloge na tekoči račun proti 30dnevni odpovedi po 5%.

Podružnica

v Celovcu.

Rezervni fond:

K 200.000.